

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมเสริมทักษะด้านการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ" ไข้แบ่งลักษณะของการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมเสริมทักษะ

1.1 ความหมายของกิจกรรมเสริมทักษะ

1.2 รูปแบบของกิจกรรมเสริมทักษะที่น่าสนใจ

1.3 ข้อดีและข้อเสียของกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียน

2. ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

2.1 ความหมายของการอ่านและทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

2.2 ทักษะที่จำเป็นในการอ่าน

2.3 ลำดับขั้นในการอ่านและลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

2.4 วัตถุประสงค์ของการอ่าน

2.5 หลักทั่วไปในการอ่านและวิธีการในการอ่านของเด็ก

2.6 พื้นฐานแห่งความสามารถในการอ่านของเด็ก

2.7 หลักในการสอนอ่าน

2.8 วิธีการสอนอ่าน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.1 ความหมายและความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน

3.2 ลักษณะนิสัยของเด็กที่มีความสามารถสูง

3.3 การคัดแยกเด็กที่มีความสามารถสูง

3.4 การจัดบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมทักษะ

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน

ความหมายของกิจกรรม เสริมทักษะ

กิจกรรมเสริมทักษะ เป็นสภาพการ เรียนรู้ที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูง เพื่อให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้เรียนรู้และมีกิจกรรมใหม่ ๆ อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง กว่าเด็กปกติในชั้นเดียวกันเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาสมรรถภาพทางสมองได้อย่างเต็มที่ กิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงในระดับประถมศึกษา อาจจัดขึ้นในชั้นเรียน ของเด็กและแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดคือ

1. การเสริมทักษะในทางลึก (enrichment in depth) ซึ่งเป็นวิธีการ จัดให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้เรียนเนื้อหาวิชาในหลักสูตรลึกซึ้งกว่าเด็กธรรมดาในชั้นเดียวกัน เช่น เด็กที่มีความสามารถสูงในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาจเรียนคณิตศาสตร์ในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ หรือเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาจเรียนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา ปีที่ 5 ได้ การเพิ่มพูนความรู้ในทางลึกบางทีก็เรียกว่า " การเสริมทักษะในแนวตั้ง " (vertical enrichment) บางทีก็เรียกว่า " การเสริมทักษะอย่างเข้มข้น " (intensive enrichment)

2. การเสริมทักษะในทางกว้าง (enrichment in breadth) เป็นวิธี การจัดให้เด็กที่มีความสามารถสูงมีโอกาสได้เรียนวิชาต่าง ๆ เป็นจำนวนมากกว่าเด็กอื่น ๆ การเสริมทักษะแบบนี้ เหมาะกับเด็กที่มีความสามารถสูงในระดับมัธยมศึกษามากกว่าเด็กที่มี ความสามารถสูงในระดับประถมศึกษา ตัวอย่างของการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในทาง กว้างได้แก่ การจัดโรงเรียนมัธยมแบบประสมโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกเรียนวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง (ล้วน , สุขบาง 2516 : 35 - 36)

รูปแบบของกิจกรรม เสริมทักษะที่น่าสนใจ

การจัดกิจกรรม เสริมทักษะ อาจกระทำไ้หลายรูปแบบทั้งในห้องเรียน นอก- ห้องเรียนหรือจัดเป็นโครงการ เฉพาะให้เด็กที่มีความสามารถสูงก็ได้ รูปแบบของกิจกรรม เสริมทักษะที่น่าสนใจมีดังนี้

1. การจัดชั้นพิเศษ (special class) เป็นการจัดกลุ่มเด็กตามความ สามารถทางด้านวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ แต่ยังคงรวมกลุ่มกับเด็กอื่นในวิชาประเภทคนตรี ศิลปะ พลศึกษา เป็นต้น

2. การจัดชั้นพิเศษบางเวลา (modified special class or partial segregation) เป็นการจัดให้เด็กที่มีความสามารถสูงเรียนแยกกับเด็กธรรมดาบางเวลา

และเรียนร่วมกับเด็กธรรมดาบางเวลา

3. การจัดโรงเรียนเฉพาะเด็กที่มีความสามารถสูง (the total school program) เป็นการจัดโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงโดยเฉพาะซึ่งไม่ค่อยเป็นที่นิยมนัก โรงเรียนแบบนี้รับเฉพาะเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงหรือมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูง มีการปรับตัวทางด้านสังคมและอารมณ์ได้ ข้อได้เปรียบในการจัดแบบนี้คือมีเด็กจำนวนน้อย เด็กได้มีโอกาสศึกษาคู่กับเด็กที่มีความสามารถสูงเท่านั้นบรรยากาศในการเรียนไม่เป็นทางการ ประกอบด้วยกลุ่มสนใจด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะ ถ่ายภาพ ดนตรี ภาษาต่างประเทศ มีโอกาสค้นคว้าวิจัยเรื่องที่น่าสนใจ การพัฒนาหลักสูตรอยู่ในมือเด็ก

4. โครงการครูเดินสอน (itinerant teacher program) เป็นการจัดแบบให้ผู้อำนวยการพิเศษ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ครูประจำชั้นในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ และรับผิดชอบในการเข้าสอนเด็กในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ อาจเป็นสัปดาห์ละหนึ่งหรือสองครั้ง การจัดแบบนี้ต้องการสนองพัฒนาการทางด้านความสนใจและทักษะของเด็ก โดยใช้ความสามารถและ/หรือพรสวรรค์ของผู้ชำนาญพิเศษในด้านต่าง ๆ และช่วยครูประจำชั้นที่ต้องการความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ

5. การศึกษาเฉพาะราย (case - study approach) เพื่อสนองแนวความคิดที่ว่า เด็กที่มีความสามารถสูงแตกต่างกันมาก จึงมีการจัดโครงการแบบหนึ่งขึ้นคือวิธีศึกษาเฉพาะรายอย่างมีระบบ เริ่มจากเด็กถูกคัดเลือกที่ละคน โดยใช้แบบสอบถามทางจิตวิทยาและแบบสอบถามอื่น ๆ เช่น การสอบสัมภาษณ์ เพื่อหาความสนใจเฉพาะอย่างและความต้องการของเด็ก คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครูใหญ่ นักจิตวิทยา ฯลฯ ร่วมกันวางแผนให้เด็ก โครงการนี้อาจใช้ผู้อำนวยการพิเศษหรือครูในโรงเรียนก็ได้ และจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดโดยเฉพาะกับเด็กที่มีปัญหาเฉพาะกรณี (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525 : 5 - 6)

ไรซ์ (Rice 1970 : 108 - 109) ได้กล่าวถึงรูปแบบของกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. การจัดโครงการสำหรับเด็ก (pupil projects) เป็นการจัดให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้มีโอกาสศึกษาลักษณะเฉพาะของหลักสูตรที่เรียนอย่างกว้างขวางและละเอียดมากขึ้น โดยการจัดโครงการพิเศษ (special projects) ทางด้าน

การศึกษาและงานวิจัยขั้นสูงในทุกสาขาวิชาให้เด็กเหล่านี้

2. การจัดชุดการเรียนรู้เสริม (supplemental learning kits) เป็นการ จัดชุดการเรียนรู้ตามระดับชั้นไว้ให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้ศึกษาตามความสนใจ ชุดการเรียนรู้ที่จัดอาจจะเป็นมุมห้องสมุดภายในห้องเรียน ชุดเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ แบบฝึกหัดเสริมทางคณิตศาสตร์ นิพนธ์ หรือโสตทัศนอุปกรณ์ทางค่าน ภาษา เป็นต้น

3. การจัดหน่วยการเรียนรู้พิเศษ (special subject matter units) เป็นวิธีการจัดหน่วยการเรียนรู้พิเศษซึ่งมีขบวนการเรียนรู้และยุทธวิธีการสอนระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษา ให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูงในชั้นเรียนปกติ

4. การจัดครูที่มีความชำนาญพิเศษ (utilization of teacher specialists) เป็นการ จัดการสอนแบบเป็นทีมโดยมีการร่วมมือกันระหว่างครูที่มีความชำนาญพิเศษในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น จัดครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ ไปสอนในระดับชั้นที่มีเด็กที่มีความสามารถสูง ร่วมกับครูคนอื่น ๆ ที่สอนในระดับชั้นนั้นแต่มีความชำนาญพิเศษในสาขาวิชาอื่น ๆ เป็นต้น

5. การจัดกิจกรรมกลุ่มขนาดเล็ก (small group activity) เป็นการ เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งสนใจและมีความสามารถในสาขาวิชาเดียวกันจัดกลุ่มขนาดเล็กขึ้น เพื่อเปิดอภิปรายหรือสัมมนาเป็นระยะ ๆ ในระหว่างสัปดาห์ โดยมีครูที่ปรึกษา กลุ่มโดยเฉพาะที่ไม่ใช่ครูประจำชั้น

6. การจัดกิจกรรมกลุ่มขนาดใหญ่ (large group activity) เป็นการ จัดกิจกรรมเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ ในลักษณะของกิจกรรมกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น การสอนโดยใช้โทรทัศน์, การสาธิตด้วยโสตทัศนอุปกรณ์, การบรรยายพิเศษ หรือกิจกรรมสาธารณะที่น่าสนใจ เป็นต้น หรืออาจจะเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนเด็กหลายห้องรวมกัน แล้วจัดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจให้ เช่น การจำลองสถานการณ์ในศาล การประชุมสหประชาชาติ หรือการประชุมหารือกันของสภานิติบัญญัติ เป็นต้น

ข้อดีและข้อเสียของกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนมีส่วนดีดังนี้คือ

1. ในกรณีที่โรงเรียนเล็ก ๆ ไม่สามารถจะจัดชั้นพิเศษ (special class) หรือโครงการเร่งการเรียน (acceleration program) แก่เด็กที่มีความสามารถสูง การจัดกิจกรรมเสริมทักษะก็ยังคงดีกว่าการปล่อยให้เด็กเหล่านี้เรียนเนื้อหาวิชาในหลักสูตรซึ่งมีความยากง่ายพอ ๆ กับเด็กอื่น ๆ ในชั้น

2. การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียน สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการจัดโครงการอื่น ๆ แก่เด็กที่มีความสามารถสูง เช่น ไม่จำเป็นต้องหาครูใหม่ แต่ใช้ครูคนเดิมเป็นผู้สอนเด็กในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะ แต่ถ้าเป็นโครงการประเภทอื่น ทางโรงเรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น เช่นการจัดชั้นพิเศษสำหรับเด็ก ทางโรงเรียนอาจต้องใช้ครูเพิ่มขึ้น และต้องใช้จำนวนห้องเรียนเพิ่มขึ้นเป็นต้น

3. การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนทำให้เด็กที่มีความสามารถสูงมีส่วนช่วยจูงใจให้เด็กอื่น ๆ ในชั้นเรียนใค้ดีขึ้น หรือบางทีก็ช่วยครูอธิบายสิ่งที่เรียนให้เพื่อน ๆ ในชั้นของตนฟัง

4. ความเจริญเติบโตทางร่างกายและทางสังคมของเด็ก เหล่านี้ บางครั้งไม่ได้พัฒนาไปพร้อม ๆ กับความสามารถทางสมอง หรือความถนัดพิเศษของตน เด็กที่มีความสามารถสูง จะไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม ถ้าโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนให้ เพราะยังคงอยู่กับเพื่อน ๆ คนเดิมในชั้นเดิม

5. การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนธรรมดา เป็นการสร้างคุณธรรมทางประชาธิปไตยให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูง เพราะเด็กเหล่านี้ ยังคงเรียนอยู่ในห้องเรียนที่เด็กเรียนซึ่งมีความสามารถแตกต่างกันหลายระดับ เช่นเดียวกับสภาพของสังคมประชาธิปไตยปกติทั่วไป

การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนอาจมีส่วนเสียดังนี้

1. การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนแม้จะเป็นสิ่งดี แต่บางครั้งอาจเป็นการบังคับให้เด็กที่มีความสามารถสูง เรียนเนื้อหาวิชาแบบเดียวกับเด็กที่มีความสามารถปานกลาง และเด็กเรียนช้า เด็กที่มีความสามารถสูงอาจเบื่อการเรียน เพราะไม่ได้เรียนจนเต็มความ

สามารถของตน ขณะเดียวกันเด็กเรียนซ้ำก็อาจมีข้อข้องใจ (frustration) เพราะไม่สามารถเรียนทันเพื่อน ๆ ในชั้น

2. ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนแสดงความคิดเห็นว่า การสร้างคุณธรรมทางประชาธิปไตยนั้นไม่จำเป็นจะต้องอาศัยการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียน เพราะสิ่งแวดล้อมทางบ้านและในชุมชนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถสูงไ้พัฒนาทัศนคติทางสังคมที่อยู่แล้ว

3. กิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียน ทำให้เด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความสามารถระดับปานกลางมักจะมีความรู้สึกว่าตนมีความสามารถเหนือคนอื่น (sense of superiority) แต่ถาเด็กที่มีความสามารถสูงต้องเรียนแข่งกับเด็กประเภทเดียวกันจะทำให้เด็กที่มีความสามารถสูงมองเห็นความสามารถและจุดบกพร่องของตนเองได้ชัดขึ้น

4. ส่วนเสียที่สำคัญของกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนคือ เป็นการระเหินกแก่ครูที่จะต้องใช้เวลาในการคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถสูงและจะต้องรู้จักปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหลักสูตรให้เหมาะสมแก่เด็กเหล่านี้ ถ้าครูไม่มีเวลา ไม่รู้จักคัดแปลงและปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหลักสูตร และถ้าไม่ได้รับการฝึกอบรมมาทางนี้โดยตรง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ที่จัดขึ้นอาจไม่ให้ประโยชน์แก่เด็กที่มีความสามารถสูงเลย

วิธีการที่จะพิจารณาว่าโรงเรียนใดจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนถูกต้องแล้วหรือยังนั้น อาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. ครูประจำชั้นแต่ละคนได้ดำเนินการคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถสูงในชั้นของตนแล้วหรือยัง ทราบไหมว่าเด็กคนใดมีความสามารถสูงหรือด้นในวิชาใดเป็นพิเศษ และการจัดกิจกรรมเสริมทักษะย่อมจะสมบูรณ์แบบไม่ได้ ถ้ากิจกรรมเช่นนี้จัดทำเฉพาะครูบางคนเท่านั้น ควรที่เด็กที่มีความสามารถสูงอื่น ๆ ในโรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะ เช่น เคียวฉิน

2. ครูประจำชั้นแต่ละคนรู้จักคัดแปลงเนื้อหาวิชา ให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความสามารถสูงแต่ละคนในชั้นของตนหรือไม่

3. โรงเรียนมีใคร เป็นผูรับนิชอบในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการหรือไม่ บุคคลซึ่งมีหน้าที่ให้คำแนะนำดังกล่าว อาจช่วยเหลือครูในการคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถสูงสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามโครงการ เสนอแนะข้อคิดเห็นและ

ช่วยเหลือในเรื่องวัสดุอุปกรณ์บางอย่างระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ เป็นต้น
(ลาวน สุขบาง 2525 : 36 - 39)

ฮิลเดเรธ (Hildreth 1966 : 232 - 233) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในชั้นเรียนว่า การจัดกิจกรรมเสริมทักษะ ในชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาปกติ เป็นบริการทางการศึกษาที่กระทำไต่ไม่ยาก เพียงแต่ต้องอาศัยความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียนในการช่วยกันวางแผนงานสำหรับเด็กเหล่านี้ ไม่ว่าจะผ่านทางคานการมอบหมายงานพิเศษหรือการแนะแนวทางให้เด็กเป็นรายบุคคลก็ตาม และกิจกรรมเสริมทักษะ ที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงเหล่านี้ ดูเหมือนว่าจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการจัดบริการทางการศึกษาสำหรับพวกเขา ทั้งนี้เพราะกิจกรรมเสริมทักษะ ที่จัดในชั้นเรียนปกตินั้นสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการจัดโครงการอื่น ๆ แก่เด็กที่มีความสามารถสูง และยังสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากการแบ่งแยกเด็กออกจากกลุ่มเพื่อน เด็กจะไต่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกลุ่ม และไม่รู้ลึ่คิดว่าตัวเองถูกแยกออกจากเพื่อนในระดับอายุเดียวกัน ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมก็จะไม่เกิดขึ้น

จากผลการศึกษาตามที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปไต่ว่า กิจกรรมเสริมทักษะ เป็นบริการทางการศึกษาที่น่าสนใจและจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กที่มีความสามารถสูงเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ การเลือกรูปแบบของกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอยู่ ตลอดจนการรู้จักนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับกิจกรรมหรือโครงการที่จัดขึ้นใหม่มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของ เด็กที่มีความสามารถสูง ในการพัฒนาความสามารถและระดับสติปัญญาของตนให้ถึงระดับสูงสุดดังที่ มาสโลว์ (Maslow 1971 อ้างถึงใน Perrome & Male 1981 : 22 - 26) ได้กล่าวถึงทฤษฎีระดับความต้องการของมนุษย์ไต่ว่า ระดับความต้องการของมนุษย์มีด้วยกัน 5 ชั้น และมนุษย์จะคอย ๆ พัฒนาระดับความต้องการของตนจากชั้นที่ 1 จนถึงชั้นที่ 5 ซึ่งเป็นความต้องการระดับสูงสุดคือ ความต้องการที่จะพัฒนาตนให้ถึงระดับสูงสุด (self - actualization needs หรือ self - realization needs)

ความหมายของการอ่านและทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสนใจต่อการอ่านและเสนอคำจำกัดความและคำอธิบายมากมายเกี่ยวกับการอ่านในทัศนะต่าง ๆ กันดังนี้คือ

สมิธ (Smith 1971 : 12) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งโดยมีการส่งข้อมูลจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

กีซานท์ (Dechant 1982 : 3) กล่าวถึงความหมายของการอ่านโดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 การอ่านคือ การแปลความของประสบการณ์ที่ได้รับ

ลักษณะที่ 2 การอ่านคือ การแปลความของสัญลักษณ์ทางภาษา

แอร์โรว์สมิธ (Arrowsmith 1972 : 84) ได้กล่าวถึงการอ่านว่าการอ่านคือความคิด ความรู้สึกหรือสภาวะทางจิตที่เกิดขึ้นในสมองควบคู่กับความเข้าใจ ข้อความที่เขียนหรือตีพิมพ์ขึ้นมา ความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความคิด ความรู้สึกของผู้อ่านตรงกับความรู้สึกของผู้เขียน ก่อนจะเขียนออกมาเป็นถ้อยคำ

กูดแมนและไนลส์ (Goodman and Niles 1970 : 5) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งผู้อ่านจะต้องสร้างความหมายขึ้นในใจจากข้อความที่อ่านหรือข้อความที่เขียนไว้

เบรส (Bress 1970 : 127 - 135) ได้นำคำจำกัดความที่มีผู้กล่าวไว้เกี่ยวกับการอ่านมาเขียนลงในบทความเรื่องการสอนอ่านในหัวข้อที่เกี่ยวกับนิทัศน์ของการอ่าน (the concept of reading) ไว้ดังนี้

1. การอ่านหมายถึงการ เข้าใจความหมายของตัวอักษรต่าง ๆ ที่นำมารวมกันเข้า เมื่อสอนให้เด็กรู้ว่าตัวอักษรตัวใดใช้แทนที่อะไรแล้ว เด็กก็จะสามารถอ่านได้

2. การอ่านมิใช่ทักษะทางกลไกง่าย ๆ และมีใช้เครื่องมือทางความรู้แคบ ๆ จากการศึกษาอย่างถูกต้องพบว่า การอ่านคือกระบวนการทางความคิดอย่างแท้จริงและควรจะมีการปรับปรุงการอ่านซึ่งเป็นการรวบรวมที่ซับซ้อนของระบบต่าง ๆ แห่งกระบวนการทางสมองระดับสูงขึ้นไป

3. การอ่าน ช่วยถ่ายทอดความคิด ข้อเท็จจริง และความรู้สึกต่าง ๆ จากจิตใจและวิญญาณของผู้เขียนไปยังจิตใจและวิญญาณของผู้อ่านได้อย่างแม่นยำและควบคู่ความเข้าใจ

วอลคัทท์ (Walcutt 1967 : 31) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นขบวนการของการถอดความ (Decoding) ของภาษาเขียน การอ่านเป็นการเข้าใจภาษา และเป็นการซาบซึ้งในวรรณคดีซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

วอร์ดฮาugh (Wardhaugh 1969 : 2) กล่าวว่า การอ่านมิได้จำกัดอยู่แคเป็นกิจกรรมทางสมอง แต่มีขบวนการทางบุคลิกภาพและทางอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ในการอ่านที่แท้จริงนั้น นอกเหนือจากการทำความเข้าใจและการคิดไตร่ตรอง อารมณ์ของเด็กจะถูกกระตุ้นด้วย ข้อสันนิษฐานเบื้องต้นของการใช้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านที่ปรากฏก็คือ การอ่านของแต่ละคนจะมีผลต่อบุคลิกภาพของเขา จะมีการปรับปรุงแก้ไขบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมหลังจากที่ได้อ่านเรื่องราวซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพพจน์ที่ดี ดังนั้น โปรแกรมการสอนอ่านจึงควรจะมีการวางจุดมุ่งหมายและเตรียมแนวทางให้สามารถได้ข้อดีผลจากการอ่านมาช่วยในการปรับปรุงบุคลิกและอารมณ์ให้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด

ฟริส (Fries 1963 : 131) นักภาษาศาสตร์ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นการตอบสนองต่อสัญลักษณ์ของภาษาที่เป็นตัวแทนของภาษาพูด

สำหรับ เบิร์กลีย์ (Birkley 1970 : 94) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านไว้ว่า การอ่านมิใช่แต่จะเป็นขบวนการที่จะเข้าใจในสิ่งที่เขียนหรือตีพิมพ์เท่านั้น แต่การอ่านเป็นขบวนการที่ทำให้รู้และเข้าใจโครงสร้างของภาษาในแง่รวม เพื่อให้เข้าใจความหมายทั้งผิวเผินและลึกซึ้ง โดยมีโครงสร้างของภาษาเป็นเครื่องสื่อความหมาย

นอกจากนี้ แฮร์ริส (Harris 1969 : 1074 - 1076) ได้ประมวลความคิดเกี่ยวกับการอ่านไว้ดังนี้คือ

1. การอ่านคือขบวนการที่จะเข้าใจรูปคำและความหมายด้วยการเห็น ซึ่งองค์ประกอบ 4 ประการของการเข้าใจรูปคำและความหมาย ได้แก่
  1. การสังเกตรูปแบบของคำอย่างกว้าง ๆ
  2. การเข้าใจบางส่วนบางตอนที่เฉพาะเจาะจง
  3. การกระตุ้นให้เกิดการนึกคิดค้นการฟัง
  4. การกระตุ้นทางคานความหมาย
2. การอ่านคือขบวนการคิดหาความหมายจากตัวเขียนซึ่งเป็นขบวนการซับซ้อน

มาก

3. การอ่านคือขบวนการ เข้าใจสิ่งที่เขียนในลักษณะที่ความถี่และสัมพันธ์กับสิ่งที่พูด
 ความคิดในแบบที่ 3 นี้เป็นความคิดและเป็นการศึกษาของนักภาษาศาสตร์ซึ่งเน้น
 ความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งระหว่างการอ่านกับภาษาที่พูด นักภาษาศาสตร์ที่เริ่มศึกษาในแนวนี้
 ได้แก่ Leonard Bloomfield

จากความหมายข้างต้นนี้พอจะสรุปได้ว่า การอ่านหมายถึง ความสามารถในการ
 เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการใช้สายตากูแล้วแปลความหมายของภาพหรือตัว
 อักษรออกมาเป็นความคิดหรือเรื่องราว การอ่านมิใช่เป็นเพียง การออกเสียงพูดตาม
 สัญลักษณ์ ที่ผู้เขียนเขียนเท่านั้น แต่มีความหมายรวมถึงความเข้าใจในสิ่งที่อ่านด้วย

กล่าวได้ว่า การอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ การคิดและการแก้ปัญหา
 ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้และเพิ่มประสบการณ์แก่มนุษย์โดยทางอ้อม
 กิ่งที่ อักษร รุ่งมณี (2525 : 1 - 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่าน
 เป็นทักษะอย่างหนึ่งที่เป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งของความรู้ทั้งหลาย ทักษะการอ่านเป็นศิลปะอย่าง
 หนึ่งที่ค่อนข้างซับซ้อน และการฝึกฝนอย่างเพียงพอ ความเห็นในเรื่องนี้สอดคล้องกับ
 ความเห็นของคณะกรรมการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษของสหรัฐอเมริกา (1956 : 163)
 เกี่ยวกับการอ่าน ที่ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ประกอบด้วยกระบวนการรับรู้ที่
 ซับซ้อน ซึ่งค่อนข้างมีระยะเวลาอันยาวนานและต่อเนื่องในการฝึกฝน

นอกจากนี้ แครอล (Caroll 1964 : 318) ยังได้กล่าวถึงทักษะการอ่านว่า
 ความสามารถหรือทักษะในการอ่านนี้ เป็นทักษะที่รวมเอาทักษะด้านต่าง ๆ เข้าไว้หลายด้าน
 เช่น ด้านเสียง (phonology) ด้านตัวสะกด (spelling) ด้านไวยากรณ์ (grammar)
 ด้านศัพท์ (lexicon) และยังมีตัวประกอบอื่น ๆ อีก

ลาโด (Lado 1964 : 14) ให้ความหมายของทักษะการอ่านว่า เป็นการรวม
 ทักษะในการถอดความและวิเคราะห์คำ ความหมายของคำ ความเข้าใจเนื้อเรื่องตามที่
 ปรากฏ การตีความและการให้ข้อคิดเห็นอย่างง่าย ๆ

ทักษะที่จำเป็นในการอ่าน

ดังกล่าวกว่าว่าการอ่านเป็นขบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งต้องการความรู้ทางทักษะอื่น ๆ
 ประกอบกันอย่างมากมาย ในงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านของ เดวิส (Davis 1967 อ้างถึงใน
 Lennon 1970 : 32) ได้กล่าวถึงทักษะหรือความสามารถที่จำเป็นในการอ่านไว้ดังนี้คือ

ความรู้เกี่ยวกับคำ ความสามารถในการใช้ความคิดและมีโน้ตค้นต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน การใช้เหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการจับความคิดของผู้เขียน ความสามารถในการระบุจุดประสงค์หรือความตั้งใจของผู้เขียน ความสามารถในการติดตามเค้าโครงเรื่องของข้อความที่อ่าน และความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการทางวรรณคดี

บอนด์ และ ทิงค์เกอร์ (Bond & Tinker 1957 : 235) กล่าวว่าความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่านมีพื้นฐานมาจากสิ่งต่อไปนี้คือ

1. เข้าใจความหมายของคำ
2. เข้าใจหน่วยความคิด เพื่อให้เข้าใจประโยค เด็กต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด คือ แบ่งอ่านเป็นกลุ่มคำให้ไ้ความหมายที่ต่อเนื่องกัน เป็นกลุ่มแทนที่จะอ่านทีละคำ
3. เข้าใจประโยค เมื่อเข้าใจคำและรู้จักอ่านเป็นหน่วยความคิดแล้ว ต้องรู้จักนำเอาแต่ละคำหรือแต่ละส่วนมาสัมพันธ์เข้าด้วยกันจนไ้ความหมายเป็นประโยค
4. เข้าใจข้อความที่ตัดมาเป็นตอน ๆ หมายถึงการสามารถนำประโยคแต่ละประโยค ในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กัน
5. เข้าใจเรื่องราว เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวหรือข้อความที่อ่าน เด็กจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ที่มีอยู่ในแต่ละตอน

แฮร์ริส (Harris 1972 : 58) กล่าวถึงความสามารถที่จำเป็นในการอ่านโดยทั่ว ๆ ไปว่า ความสามารถในการอ่านนั้นจะต้องรวมความสามารถอื่น ๆ ดังนี้

1. ทักษะเกี่ยวกับภาษาและสัญลักษณ์ทางภาษา (language and graphic symbols) ซึ่งรวมความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำทั้งง่ายและยากที่มีอยู่ในข้อความ การเข้าใจระบบคำและโครงสร้างประโยคจากลักษณะของภาษาเขียน และเข้าใจข้อความยาว ๆ ที่รวมเอาประโยคย่อย ๆ หลายประโยคเข้าไว้ เข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางภาษา เช่น เครื่องหมายค่าง ๆ การใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ การย่อหน้า การใช้ตัวพิมพ์ชนิกเอน เป็นต้น
2. ทักษะเกี่ยวกับความคิด (ideas) ได้แก่การสามารถระบุจุดประสงค์ของผู้เขียนและความคิดสำคัญของข้อความที่อ่านได้ การสามารถเข้าใจความคิดย่อย ๆ ซึ่งช่วยสนับสนุนความคิดสำคัญ การสามารถสรุป และให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. ทักษะเกี่ยวกับอารมณ์และลีลาของเรื่องที่อ่าน (tone and style) ซึ่งรวมความสามารถในการทราบถึงทัศนคติของผู้เขียนต่อเรื่องที่เขียน และคอยอ่าน การเข้าใจอารมณ์ (tone) ของเรื่อง และความสามารถในการระบุวิธีและแนวการเขียนที่ผู้เขียน

ใช้ในการ แสดงความคิดเห็น

เกรย์และโรบินสัน (Gray and Robinson 1968 : 48 - 65) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่คงมีการอาศัยทักษะด้านต่าง ๆ มาช่วยในขณะที่ย่านทักษะเหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการอ่านทุกระดับ ได้แก่

1. ทักษะการรู้จักคำต่าง ๆ รวมทั้งการออกเสียงและความหมายของคำ ซึ่ง เป็นทักษะเบื้องต้นในการอ่านทุกชนิดและทุกระดับ ทักษะทางด้านนี้จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความ เข้าใจ

2. ทักษะในการเข้าใจ การสามารถจับใจความได้อย่างถูกต้อง สามารถ เข้าใจความหมายที่ปรากฏตามตัวอักษร และความหมายแฝง เข้าใจความคิดของผู้เขียน

3. ทักษะในการประเมินผลความคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งรวมถึงทักษะในการ อ่านเชิงวิพากษ์วิจารณ์ ใช้เหตุผลในการอ่าน สามารถสรุปและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน

4. ทักษะในการรับและผสมกลมกลืนระหว่างความคิดใหม่และความคิดเก่า ซึ่งหมายถึงความสามารถในการรวบรวมรายละเอียดที่ได้จากการอ่านมารวมกับประสบการณ์ เกมของผู้อ่าน

เลนนอน (Lennon 1970 : 29 - 30) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ ทักษะในการอ่านดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับคำโดยทั่วไป (a general verbal factor) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับคำ ได้แก่ ความกว้าง ความลึก และขอบเขตของคำศัพท์ ซึ่งอาจ กล่าวได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับคำอย่างกว้างขวางหรือความชำนาญในการใช้คำ เป็นสิ่ง สำคัญประการแรกที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความสามารถระดับสูงของทักษะการอ่านทุกชนิด

2. ความเข้าใจเรื่องราวที่ปรากฏอย่างชัดเจน (comprehension of explicitly stated material) ซึ่งรวมทักษะอื่น ๆ ด้วยเช่น การรู้ตำแหน่งของ ข้อความที่กล่าวถึงอย่างเจาะจง การเข้าใจความหมายตามตัวอักษร (literal meaning) และความสามารถติดตามเรื่องที่อ่านตามลำดับ

3. ความเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ (comprehension of implicit or latent meaning) รวมถึงความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตลอดจนสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับผลที่ตามมา การเข้าใจความหมายของคำจากเนื้อเรื่อง เข้าใจการจักล้าลับของเรื่องที่อ่าน ทราบถึงความคิดล้าลับและการจักล้าลับความคิด เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ของข้อความที่อ่านโดยการไต่ขอสรูปหรือหลักเกณฑ์จากเรื่องที่อ่าน อย่างไรก็ตาม ทัศนคติที่สามมีความสัมพันธ์กับทัศนะในการเข้าใจเรื่องราวที่ปรากฏอย่างชัดเจน เพราะการที่จะไต่ข้อความหมายแฝงเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายตามตัวอักษรหรือความหมายที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนก่อน

4. ความซาบซึ้ง (appreciation) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการทราบถึงความตั้งใจหรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การทราบถึงอารมณ์หรือน้ำเสียง (mood or tone) ของเรื่อง ความสามารถเข้าใจกลไกในทางวรรณคดี (literary devices) ที่ทำให้ผู้เขียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย

จากผลของการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ในการที่ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่านได้นั้น ต้องอาศัยทัศนะที่เป็นพื้นฐานหลายด้าน เป็นอันว่า การเข้าใจคำศัพท์และประโยคที่อ่าน ความสามารถในการเข้าใจข้อความหรือเรื่องราวการรับรู้ และเข้าใจความรู้สึกหรืออารมณ์ของเรื่อง และการรู้จักนำสิ่งที่อ่านมาบูรณาการกัน ซึ่งถ้าเด็กมีพื้นฐานดังกล่าวก็จะทำให้สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน และรับเอาแนวคิดหรือคุณค่าสารประโยชน์จากสิ่งที่อ่านมาได้ แต่ถาปราศจากพื้นฐานที่ดี อาจทำให้เด็กไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านได้เต็มที่

* ลำดับขั้นในการอ่านและลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

นักเรียนที่มีพื้นฐานด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจแตกต่างกัน จะมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันไปควยคังที่ ดัลแมนและคณะ (Dallman and others 1974:166) ได้จำแนกลำดับขั้นของการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับคือ

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (factual level) หมายถึงความเข้าใจเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้
2. ระดับความเข้าใจชั้นตีความ (interpretation level) คือความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความและแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้

3. ระดับความเข้าใจประเมินค่า (evaluation level) คือ ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่นำมาโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน พิจารณาตัดสินว่าข้อสรุปของผู้เขียนถูกต้องหรือไม่อย่างไร

ความเห็นดังกล่าวข้างต้นคล้ายคลึงกับความเห็นของบุญเสริม กุฑชาภิรมย์ (2518 : 35) ซึ่งจำแนกลำดับขั้นของความเข้าใจในการอ่านไว้ 3 ระดับ เช่นด้นคือ

1. การอ่านเอาเรื่อง (literal reading) เป็นระดับการอ่านหนังสือออกแล้วรู้ว่า เป็นเรื่องอะไร เกี่ยวกับใคร ผู้อ่านระดับนี้ใช้ความจำเป็นส่วนใหญ่

2. การอ่านระดับแปลความ ตีความและขยายความ (interpretation) ในระดับนี้ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่อง คือต้องจำเรื่องแล้วสามารถแปลความ ขยายความ เป็นระดับความเข้าใจที่สูงกว่าการอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ (critical reading) การอ่านระดับนี้ต้องใช้สติปัญญาขั้นสูงสุด โดยการอาศัยการอ่านระดับอ่านเอาเรื่อง แปลความ ตีความ ขยายความ เป็นพื้นฐานเสียก่อน ต่อจากนั้นต้องอาศัยประสบการณ์ ความสามารถในการวิเคราะห์ สร้างสรรค์ประเมินค่ามาช่วยในการ ตัดสินวินิจฉัย เรื่องราวที่อ่านได้อีกคนหนึ่ง

นอกจากนี้ วาเลต (Valette 1972 : 161 - 170) ยังได้จัดแบ่งระดับของพฤติกรรมในการอ่านของนักเรียนออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่

1. ระดับกล (mechanical skills) เป็นระดับสำเนียง (perception) ได้แก่ การที่นักเรียนสามารถสะกดคำในภาษาต่างประเทศได้ สามารถบอกได้ว่าคำนั้น ๆ เหมือนหรือแตกต่างกัน แต่นักเรียนยังไม่จำเป็นต้องเข้าใจสิ่งที่เห็น

2. ระดับทราบ (knowledge) เป็นระดับการจำ (recognition) นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำหรือข้อความที่อ่านซึ่งพบเห็นบ่อย ๆ สามารถบอกได้ว่าประโยคที่ให้มาประโยคใดตรงกับประโยคที่ครูอ่าน การอ่านในขั้นนี้มักจะเป็นการอ่านเรื่องสั้น ๆ ทีละประโยค เรื่องที่นำมาทดสอบก็เหมือนกับเรื่องที่นักเรียนเรียนมาแล้ว

3. ระดับส่งต่อ (transfer) เป็นระดับการรับความคิด (reception) คือการที่นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวใหม่ ๆ มีโครงสร้างและศัพท์ซึ่งได้เรียนมาแล้ว สามารถอ่านข้อความเป็นตอน ๆ และตอบคำถามแบบถูกผิด เติมคำ หรือ เลือกตอบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ในการทดสอบก็จะให้อ่านเรื่องใหม่แต่ใช้โครงสร้างและศัพท์ที่เคยเรียนมา

4. ระดับสื่อความหมาย (communication) เป็นระดับความเข้าใจ (comprehend) นักเรียนสามารถอ่านข้อความ หรือ เรื่องราวที่มีศัพท์และโครงสร้างใหม่ ๆ หรือคำที่มีรากศัพท์เดียวกันกับคำที่นักเรียนเคยเรียนแล้วได้เข้าใจ ถึงแม้จะไม่เข้าใจทุกคำแต่ก็สามารถอ่านจับใจความได้ ทัศนการณ์ขั้นสูงสุดของพฤติกรรมระดับนี้ รวมถึงความเร็ว และความชำนาญในการอ่าน

5. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ (criticism) เป็นระดับวิเคราะห์ (analyze) และประเมิน (evaluate) คือการที่สามารถวิจารณ์เรื่องทีอ่านในแง่ของการใช้ภาษา (expression) และลีลา (style) ของผู้เขียนได้ สามารถตัดสินไ้ว่าผู้เขียนมีแนวทางเขียนคงที่ตลอดทั้งเรื่องหรือไม่ และแนวทางเขียนนี้ช่วยใหญ่เขียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายหรือไม่

ในเรื่องของลำดับขั้นการอ่านนี้ บาร์เรตต์ (Barrett 1960 อ้างถึงใน Robinson 1968 : 8 - 25) ได้จัดลำดับขั้นการอ่านโดยอาศัยหลักการแบ่งประเภทวัตถุประสงค์ทางการศึกษา (taxonomy of educational objectives) ของบลูม (Bloom) ไว้ 5 ขั้นดังนี้คือ

1. ระดับการอ่านตามตัวอักษร (literal comprehension level) คือความสามารถในการอ่านจับใจความรายละเอียดต่าง ๆ จับใจความสำคัญและลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถเปรียบเทียบเรื่องราวที่อ่านทั้งในแง่ของความแตกต่างและความเหมือน ทราบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ทราบถึงลักษณะเฉพาะของตัวละครในเรื่องที่อ่าน และสามารถจำและทบทวนเรื่องที่อ่านได้

2. ระดับการจัดระเบียบเรื่องใหม่ (reorganization level) คือความสามารถในการแยกประเภทของสิ่งต่าง ๆ ได้ สามารถย่อเรื่องทีอ่านทั้งหมดหรือข้อความบางตอนได้ สามารถสรุปและสังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้

3. ระดับการให้ความคิดเห็น (inferential comprehension level) ได้แก่ ความสามารถในการนำความคิดเห็นและรายละเอียดที่ได้จากการอ่าน ความคิดเห็น และประสบการณ์ส่วนตัวมาใช้สรุปให้หัวข้อวินิจฉัยในแง่สนับสนุนรายละเอียด สรุปใจความสำคัญ ลำดับของเหตุการณ์ และการตีความของภาษาซึ่งมีได้ปรากฏให้เห็นโดยตรงจากข้อความที่อ่าน

4. ระเบียบประเมินผล (evaluation) เป็นความสามารถในการที่จะตัดสิน และประเมินผลด้วยตนเองว่า เรื่องที่อ่านนั้นอะไร เป็นข้อเท็จจริง (facts) อะไรเป็นจินตนาการ (fantasy) อะไรเป็นความคิดเห็น (opinions) ตลอดจนความสามารถประเมินผลความเชื่อถือได้ของเรื่องที่อ่าน และประเมินในแง่ของความคิดเห็นส่วนตัวว่ามีคุณค่าเหมาะสมที่จะยอมรับหรือไม่

5. ระเบียบความซาบซึ้ง (appreciation) ความสามารถในระดับนี้เป็นการอ่านในระดับสูงสุด คือมีอารมณ์ตอบสนองตามเนื้อเรื่อง ตามภาษาของผู้เขียน ตลอดจนการสร้างภาพพจน์ และการแสดงออกทางอารมณ์ จากการใช้คำอ่านเรื่องราว

นอกจากนี้ ในงานการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านนั้น ชาวาล แพร์ตูกูล (2520 : 134) และครัทโวล (Krathwohl 1968 : 25 - 26) มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า ความเข้าใจในการอ่านจะแสดงออกมากด้วยพฤติกรรม 3 ประการตามลำดับคือ

1. การแปลความ (translation) คือการแปลเรื่องราวเดิมให้เป็นคำใหม่ ภาษาใหม่

2. การตีความ (interpretation) คือการเก็บความเดิมมาบันทึกใหม่ การจับลำดับเนื้อเรื่องใหม่ เป็นการมองในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องรายนั้นจนจนเป็นข้อสรุปได้

3. การขยายความ (extrapolation) คือการขยายความคิดให้กว้างไกล โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์เดิมที่ใคร่ในตอนนี้

* เวนไรท์ (Wainwright 1972 : 36 - 38) ยังได้กล่าวถึงธรรมชาติของความเข้าใจในการอ่านว่า ผู้อ่านที่มีความเข้าใจในสิ่งที่ตนอ่านจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. สามารถเก็บใจความสำคัญและระลึกถึงได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อสำคัญ
3. ตีความหมายใจความและแนวคิดได้
4. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ จากเรื่องที่ตนอ่านได้
5. สรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์ได้

ทางสายตา สุขภาพ วุฒิภาวะ พื้นฐานความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการพูด
อารมณ์ การปรับตัวให้เข้ากับสังคม รวมทั้งความสนใจในการอ่านอีกด้วย

เกรย์และโรเจอร์ (Gray and Rogers 1965 : 106) อธิบายว่าผู้อ่าน
ที่มีวุฒิภาวะในการอ่านจะมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. มีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างแท้จริง
2. มีแนวโน้มที่จะอ่านเรื่องทั่วไป หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
3. มีความสามารถที่จะเข้าใจคำ ความหมาย ความคิด และอารมณ์กับความ
รู้สึกได้
4. มีความสามารถที่จะนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ได้
5. มีความสามารถที่จะวิจารณ์และวิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้
6. มีแนวโน้มที่จะนำความคิดใหม่ ๆ ที่ได้จากการอ่านมาดัดแปลงใช้ได้

ดัลแมนและคณะ (Dallman and others 1970 : 59, 175) ได้กล่าวถึง
วุฒิภาวะในการอ่านของเด็กกว่า ในการสอนอ่านสำหรับเด็กนั้น ควรจะต้องพิจารณาถึง
วุฒิภาวะของเด็กให้มากที่สุดทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับกิจกรรมการสอนอ่านที่โรงเรียนจัดให้เด็ก ตลอดจน
สื่อการสอนอ่านที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็ก. ในขณะที่นั้นและครูที่สอนอ่านควรคำนึงถึง
ความสำคัญของวุฒิภาวะของเด็กให้มากที่สุด เพราะเด็กจะไม่สามารถประสบความสำเร็จ
ในการอ่าน ถ้าหากยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ ท่านเองก็ยากยิ่งนักกับเด็กที่เรียนช้า ซึ่งอาจจะจะมี
พัฒนาการด้านการอ่านช้ากว่าเด็กอื่น แต่ก็ยังสามารถมีพัฒนาการทางการอ่านตามระดับวุฒิ
ภาวะของตนเอง

อักษรรุ่งมณี (2525 : 17 - 18) ได้กล่าวถึงวุฒิภาวะในการอ่านของเด็ก
โดยศึกษาจากงานวิจัยหลายฉบับเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของเด็กปรากฏว่า เด็กจะเริ่ม
อ่านหนังสือเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะในการอ่าน ทั้งในด้านความรู้สึก ความเต็มใจ และความยินดี
ที่จะรับฟังการอ่านเรื่องจากหนังสือ ซึ่ง เริ่มจากอ่านภาพไปจนกระทั่งถึงอ่านภาพและอักษร
อย่างเข้าใจเรื่องและความหมาย

วุฒิภาวะในการอ่านของเด็กโดยทั่วไป อาจจะเกิดขึ้นไม่พร้อมกันและหากเด็ก
มีวุฒิภาวะในการอ่านเมื่อใดเขาจะยอมรับว่า หนังสือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเขา
ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ การตั้งใจและการแนะนำจากผู้ใหญ่ เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วย

หนังสือ หรือได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมที่ชักจูงหรือส่งเสริมให้เด็ก เกิดความสนใจในการอ่าน
จะมีพฤติกรรมการอ่านมากกว่า เด็กที่ไม่มีสภาพแวดล้อมดังกล่าว

นอกจากนี้ วัลลภ พุ่มพวง (2515 : 172) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบแห่ง
พฤติกรรมการอ่านของเด็กว่าองค์ประกอบแห่งพฤติกรรมการอ่านของเด็กขึ้นอยู่กับ
ปัจจัย 4 ประการคือ

1. พฤติกรรมทางกาย ได้แก่ การมีประสาทตาดี หูได้ยินชัด อวัยวะที่ใช้ใน
การออกเสียงปกติ พุคไค้ชัค มีอิทธิพลงานไค้ดี ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ การทำงานของ
คอมพิวเตอร์ ๗ ปกติ เป็นต้น

2. พฤติกรรมทางอารมณ์ มีอารมณ์มั่นคง ออกทน ไม่โกรธง่ายเกินไป มีพฤติกรรม
ทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย

3. พฤติกรรมทางสังคม อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ ปรับตัวไค้ดี เคารพในสิทธิของ
ผู้อื่น ฯลฯ

4. พฤติกรรมทางสติปัญญา มีพื้นฐานประสบการณ์ทางบ้านที่ สนใจที่จะเรียน
อ่าน พุค ฟัง รวมทั้งเขียน สามารถพุกและไค้ภาษาไค้ดี
พื้นฐานแห่งความสามารถในการอ่านของเด็ก

ความสามารถในการอ่านของเด็กเป็นสิ่งที่ยากจะสร้างให้เกิดขึ้นไค้อย่าง
ทันทีทันใด เป็นสิ่งที่ต้องค่อย ๆ สร้าง ค่อย ๆ เสริม และวางพื้นฐานคานคาง ๆ
มาเป็นลำดับขั้น โดยอาศัยระยะเวลา บอนด์และทิงเกอร์ (Bond and Tinker
1957 : 235) ได้กล่าวสรุปไว้ว่าความสามารถในการอ่านมีพื้นฐานมาจากสิ่งต่อไปนี้

1. การเข้าใจความหมายของคำ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเข้าใจเรื่อง
ถ้าเด็กเข้าใจความหมายของคำดี ย่อมทำให้อ่านประโยคเข้าใจและเข้าใจบทตอนที่อ่าน
ควย

2. ความเข้าใจหน่วยการคิคจากกลุ่มคำ

3. การเข้าใจประโยคโดยสามารถพุกเรื่องจากคำและกลุ่มคำไค้

4. การเข้าใจความเป็นตอน ๆ หรืออนุเจท

5. การเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด โดยการมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อความแต่
ละตอนแต่ละย่อหน้าที่อ่านมาแล้วไค้ยิ่งขึ้น

ส่วน โอบาส์ สุกีส (2521 : 60) ได้กล่าวถึงทักษะพื้นฐานในการอ่าน
จับใจความไว้ว่าในการอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องนั้น ผู้อ่านจะต้องมีทักษะดังนี้

1. การตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่าน เช่น อ่านเพื่อบันเทิง อ่านเพื่อความรอบรู้
หรืออ่านเพื่อให้เกิดความนึก

2. การเข้าใจหน่วยย่อย ๆ ของข้อความที่อ่าน เช่น การเข้าใจคำ วลี
ประโยค ย่อหน้าซึ่งจะนำไปสู่เรื่องราวทั้งหมด

3. การรู้จักจับวิธี เสนอเรื่องของงานเขียนประเภทต่าง ๆ การเข้าใจถึง
วิธีการลำดับเรื่อง

4. ทักษะในการจับความสำคัญของเรื่อง มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง
เนื้อความย่อยกับความคิดสำคัญได้

มอนรี (Monree อ้างถึงใน บันลือ พฤกษ์วัน 2519 : 129 - 130) ให้
ความเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านของเด็กทั่ว ๆ ไปว่า ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน คือ

1. การรับรู้ ได้แก่ การเห็นได้ชัด รู้จักรูปคำ เข้าใจในการออกเสียง การ
เปรียบเทียบคำเหมือน และอื่น ๆ

2. ความเข้าใจคำหรือประโยคที่อ่าน ได้แก่ ความเข้าใจในความหมายของ
คำและประโยคอาศัยการตีความ แปลความโดยอาศัยพื้นฐาน ประสบการณ์ และระสัมผัส
ปัญญาของตน

3. การแสดงอาการตอบสนอง เช่น การได้แสดงออกในก้นอารมณ์ เช่น
สนุกสนาน การมีส่วนร่วมในการฟัง และบังเกิดความรู้สึกพอใจในเรื่องราว สภาพแวดล้อม
ในโรงเรียนหรือบ้าน เปิดโอกาสให้อ่านรวมทั้งการประสบความสำเร็จในการอ่าน เด็กก็
จะมีความกระหายที่จะอ่านต่อไปได้อีกด้วย หากไม่ประสบความสำเร็จในการฟังพอใจก็จะเลิกไป

4. บุรณาการ หมายถึงสิ่งที่เป็นผลรวมที่ได้มาจากการอ่านซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบ

4.1 การได้รับแนวความคิดหรือทรรศนะที่ตรงกับ สนิมของคนที่ ซึ่งถือเป็น
การเพิ่มพูนและขยายประสบการณ์ให้กว้างขวาง ซึ่งลึกซึ้งไปถึงขั้นใก้สาระเพียงพอ ตีใจ
และเห็นคุณค่าของการอ่าน สนใจที่จะอ่านหนังสืออื่น ๆ มากขึ้น

4.2 การไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่าน อาจเนื่องมาจากอ่านไม่ได้ อ่าน
ไม่ถูกต้อง หรือไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านทำให้แปลความหมายผิดไป ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จาก

การอ่าน นับเป็นอุปสรรคในการที่จะสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีได้
หลักในการสอนอ่าน

บอนด์และเวกเนอร์ (Bond and Wagner 1970 : 65 – 80) ได้เสนอ
 หลักในการสอนอ่านที่น่าสนใจซึ่งอาจช่วยให้เด็กมีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน
 ได้หลายประการดังต่อไปนี้

1. ควรสนใจเอาใจใส่เด็กในชั้นสอนอ่านเบื้องต้นให้มาก และช่วยให้เด็ก
 ประสบความสำเร็จในการ เรียนชั้นต้นให้มากที่สุด
2. ควรจัดกิจกรรมการอ่านที่เราความสนใจของเด็กอยู่เสมอ
3. ควรปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก
 แต่ละคน
4. วิธีการสอนอ่านควร เป็นไปตามลำดับขั้น คือเป็นการ เรียนรู้สิ่งใหม่จาก
 ประสบการณ์เดิมที่ได้รับ
5. ควรมีการบันทึกพัฒนาการ เรียนรู้ของเด็กไว้ตลอดระยะเวลาที่สอน เพื่อ
 จะได้ทราบว่าการ เรียนที่ผ่านมามีบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่
6. ควรบอกจุดประสงค์ในการอ่านให้เด็กทราบทุกครั้ง
7. กิจกรรมการอ่านควร จะตองนำมาซึ่งความคิดสร้างสรรค์ให้มาก
8. กิจกรรมการอ่านควรจัดให้นักเรียนมีโอกาสอภิปรายร่วมกันและค้นคว้า
 เป็นรายบุคคล
9. มีวิธีการสอนอ่านที่ส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน
10. มีวิธีสอนการอ่านที่มีประสิทธิภาพ
11. มีสื่อการสอนหลายแบบและ เพียงพอกับความต้องการของเด็ก
12. มีการรายงานผลความก้าวหน้าทางการอ่านของเด็กให้ผู้ปกครองทราบ

วิธีการสอนอ่าน

สำหรับวิธีการสอนอ่านที่ใช้กันอย่างกว้างขวางนั้น เป็นระบบการอ่านที่เรียกว่า
 SQ 3 R ซึ่ง โรบินสัน (Robinson 1968 : 210) ได้คิดขึ้น ระบบ SQ 3 R ได้แก่

1. Survey   สืบหาเรื่องที่จะอ่านอย่างรวดเร็ว
2. Question   ตั้งคำถามเรื่องที่จะอ่าน

3. Read อ่านเพื่อค้นหาคำตอบ
4. Recite จดจำคำตอบหรือเรื่องราวที่พบจะโดยการท่องหรือเขียนก็ได้
5. Review ทบทวนในเวลาว่างเพื่อให้จำได้ตลอด

ระบบ SQ 3 R นี้มีผู้นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะรู้สึกว่าการในแง่ของจิตวิทยาการเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาทดลองว่าระบบนี้ให้ผลดีมากน้อยประการใด

การสำรวจวิธีการสอนอ่านภาษาต่างประเทศในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่กำลังเร่งรัดพัฒนา เกรย์ (Gray 1956 : 75 - 93) ได้ค้นคว้าโดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้นำทางการศึกษาในประเทศต่าง ๆ รวม 45 ประเทศ ผลการค้นคว้าสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1. วิธีสอนอ่านที่ใช้กันมาแต่เดิม ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ

ก. วิธีสอนที่มุ่งไปในทางสอนคำและสอนเสียง เพื่อช่วยในการจำคำพยัญชนะ หรือพยางค์ จำแนกออกได้ดังนี้

- 1) วิธีสอนตัวอักษร (alphabetic method) เป็นวิธีสอนให้นักเรียนออกเสียงสระและพยัญชนะให้ถูกต้องเสียก่อน สอนใหญ่หรืออักษรทุกตัว การออกเสียง การสะกดคำ เรียนพยางค์และคำที่ไร้ความหมาย แล้วเรียนเป็นวลีหรือประโยคสั้น ๆ ให้นักเรียนออกเสียงซ้ำ ๆ แล้วเริ่มฝึกอ่าน มุ่งให้นักเรียนจำคำใหม่ ๆ มากกว่าเรียนความหมาย

- 2) วิธีสอนเสียง (phonic method) สอนเสียงพยัญชนะ แต่ไม่สอนชื่อพยัญชนะ โดยเริ่มสอนออกเสียงสระก่อนสอนเสียงพยัญชนะ หลังจากนั้นจึงรวบรวมพยัญชนะและสระเข้าเป็นพยางค์และคำแล้วรวมเข้าเป็นวลีและเป็นประโยค

- 3) วิธีสอนเป็นพยางค์ (syllabic method) สอนออกเสียงเป็นพยางค์ แล้วสอนรวมเป็นคำและประโยค

ข. วิธีสอนที่มุ่งไปในการใช้คำหรือหน่วยคำ และมุ่งไปที่ความหมายของสิ่งที่อ่าน

- 1) วิธีสอนเป็นคำ (word method) จะสอนอ่านคำที่มีความหมาย โดยใช้วิธีให้ทานคำกรู และพยายามให้คำนั้น ๆ อยู่ในรูปที่จะจำได้ง่าย การสอนแบบนี้

ใ้รูปกรณหลายชนิด เช่น โครงกลอน รูปภาพ บัตรคำ เป็นต้น

2. วิธีสอนเป็นวลี (phrase method) ครูเขียนวลีบนกระดานคำให้นักเรียนออกเสียงซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง แล้วให้นักเรียนพิจารณาเปรียบเทียบกับวลีอื่น ๆ ที่เรียนมาแล้ว นักเรียนจะเรียนรู้ความแตกต่างของวลีใหม่ ๆ กับวลีที่เรียนมาแล้ว แล้วจึงจดคำที่เข้าใจดีแล้วลงสมุด

3. วิธีสอนเป็นประโยค (sentence method) ครูเขียนประโยคทั้งประโยคบนกระดานคำ ให้นักเรียนอ่านประโยคนั้นซ้ำ ๆ กัน แล้วให้นักเรียนค้นหากลุ่มคำในประโยคสำคัญ และค้นหาคำเฉพาะในแต่ละกลุ่มนั้น นักเรียนจะต้องฝึกให้ทำเช่นนี้หลาย ๆ แบบฝึกหัด จนคุ้นตากับประโยคและคำในประโยค แล้วจึงเรียนประโยคและคำใหม่ต่อไปการสอนแบบนี้จะมุ่งไปในด้านความหมายของ เนื้อเรื่องมาก

4. วิธีสอนเป็นเรื่อง (story method) เป็นการสอนที่ขยายวิธีการสอนเป็นประโยค โดยใช้ประโยคหลาย ๆ ประโยคมารวมกันเข้าเป็นเรื่องสั้น ๆ ใช้วิธีสอนเช่น เกี่ยวกับการสอนแบบเป็นประโยค วิธีการสอนนี้จะช่วยในเรื่องความคิดต่อเนื่องของผู้เรียน

2. วิธีสอนในระยะต่อมา

วิธีสอนในระยะต่อ ๆ มาแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

ก. แบบผสม (the eclectic trend) เป็นการนำเอาวิธีการสอนหลายวิธีมารวมกัน

ข. แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (the learner - centered trend) แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. ผู้เขียนเตรียมเนื้อหา (author - prepared reading matter) ผู้เขียนจัดเตรียมหนังสือแต่ละชุดให้ โดยเลือกเนื้อเรื่องและจัดรูปหนังสือให้เข้ากับความสนใจ ประสบการณ์ และความถองการของผู้เรียน

2. ผู้เรียนและครูเป็นผู้เตรียมเนื้อหา (learner teacher - prepared reading matter) ผู้เรียนจัดเตรียมเนื้อหาโดยมีครูเป็นผู้แนะนำ เป็นการสอนตามความสนใจของผู้เรียน

3. วิธีนำเนื้อหาหลาย ๆ อย่างมาสอน (integrated instructional

material) เป็นการเรียนแบบธรรมชาติที่นำเนื้อหาต่าง ๆ มาสอน การเรียนจะขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียน ขณะที่เรียนนักเรียนจะร่วมกันพิจารณาอภิปราย โดยมีครูคอยช่วยเหลือ แล้วครูเขียนเรื่องราวลงบนกระดานคำให้นักเรียนศึกษารูปประโยคศึกษาคำเฉพาะ ๆ ในประโยค จึงนำคำในเรื่องมารวมเป็นประโยคใหม่ หลังจากนั้นให้นักเรียนนำคำที่เรียนมาแล้วมาแต่งรวมกับคำที่เรียนใหม่ เป็นการฝึกการเขียนไปช่วย

สำหรับวิธีการสอนอ่านจับใจความตามหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2523 นั้น จัดเป็นแบบยี่คู่เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนสรุปได้ดังนี้คือ

1. ผู้เรียนอ่านเรื่องในใจพร้อมทั้งดูภาพประกอบ (ถ้ามี) ในการอ่านครั้งแรก ให้อ่านเรื่องทั้งหมดโดยตลอด เพื่อควาเรื่องราวเป็นอย่างไร เมื่ออ่านตลอดแล้วครั้งที่ 2 จึงเริ่มอ่านใหม่ ถ้าพบคำใดที่ไม่รู้จัก ให้อ่านออกเสียงสูง และสองเกา ความหมายจากเรื่องและภาพ

2. ผู้เรียนจับกลุ่มสัก 4 หรือ 5 คน บิคหนังสือและเล่าเรื่องให้กันฟังว่าเรื่องเป็นเช่นไร เพื่อจะตรวจสอบความเข้าใจในกลุ่ม ในการเล่าเรื่องนั้น ห้ามใช้วิธีการแปลคำต่อคำเป็นอันขาด

3. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเล่าให้เพื่อนฟังเป็นตอน ๆ ค่อย ๆ หรืออาจจะให้ใครคนหนึ่งเล่าเรื่องทั้งหมดแล้วให้คนอื่น เป็นผู้แกหรือช่วยเพิ่มเติมก็ได้

4. ผู้สอนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้นักเรียนหาคำตอบจากประโยคที่มีอยู่ในบทอ่าน

5. ผู้เรียนอ่านออกเสียงตามผู้สอน ในขั้นนี้จัดกิจกรรมคล้าย ๆ แบบ ให้นักเรียนฝึกอย่างทั่วถึง เป็นการฝึกอ่านออกเสียงหลังจากเข้าใจเรื่องทั้งหมดแล้ว (กระทรวงศึกษาธิการ, ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา 2525 : 60 - 61)

ความหมายและความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน จัดเป็นเด็กที่มีความสามารถสูงประเภทหนึ่ง ทั้งนี้จากผลของการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถสูงหรือเด็กสามารถพิเศษ (gifted and talented child) พบว่าได้มีผู้ให้คำจำกัดความของ "เด็กที่มีความสามารถสูง" ในความหมายของเด็กสติปัญญาเลิศและเด็กที่มีความถนัดเฉพาะ

กาน (gifted and talented child) ไว้อย่างมากมาย

ดวงเคียน ออนนาม (เอกสารประกอบการบรรยาย 2524 : 1 - 2)
ได้รวบรวมคำจำกัดความของ เด็กที่มีความสามารถสูงจากการศึกษาของนักจิตวิทยาและ
นักการศึกษาหลายคน ดังต่อไปนี้

1. เฟลจเจอร์และบิช (Fleigler and Bish : 1959) กล่าวว่า คำว่า
เด็กที่มีความสามารถสูงหมายถึง ผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง
มีประมาณ 15 - 20% ของกลุ่มประชากรในโรงเรียน ซึ่งมีผลการ เรียนให้เห็นเด่นชัด
ในวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ การประพันธ์ กวี กวี ความเป็นผู้นำ ตลอดจน
ความสามารถ ในการปรับตัวได้ดีเยี่ยมในสภาพแวดล้อม

2. ดีฮาน และเฮวิกเฮอร์สท์ (Dehaan and Havighurst : 1957) ให้ความ
จำกัดความของเด็กที่มีความสามารถสูงว่า เด็กที่มีความสามารถสูงหมายถึง เด็กที่มี
ความสามารถสูงในหลายด้าน เช่น

ก. ความสามารถทั่วไปที่เกี่ยวกับสติปัญญา เช่น การให้เหตุผล การพูด
คณิตศาสตร์ นิธิสัมพันธ์

ข. ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องกล ความเป็นผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์

ค. ความสามารถทางศิลปะซึ่งรวมไปถึงกวี กวี การประพันธ์และการละคร

3. โฮลลิงเฮอร์ธ (Hollingworth : 1926) ได้ให้นิยามของเด็กที่มี
ความสามารถสูงว่า เด็กที่มีความสามารถสูงหมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงสุด ซึ่ง
มีอยู่ประมาณ 1% ของจำนวนประชากร เด็กทั้งหมด

4. อับราฮัม (Abraham : 1957) ได้ให้คำจำกัดความของเด็กที่มีความสามารถ
สูงว่า เด็กที่มีความสามารถสูงหมายถึง

- เด็กที่มีความสามารถสูง สามารถเรียนจบบทเรียนได้เร็วกว่าเวลาที่
กำหนดให้

- เด็กที่มีความสามารถสูงในด้านการคิดสร้างสรรค์ การให้เหตุผล เป็นเด็ก
ที่มีความสนใจกว้างขวาง และมีกมลจินตนาการที่มีคุณภาพสูง

- เด็กที่มีความสามารถทางด้านศิลปะ และ เครื่องกล

- เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง

เด็กที่มีความสามารถทางสมองสูง มีผลการเรียนดี เช่น มีผลงานที่ดีเด่น
แก่งสังคม

เด็กที่มีอายุสมองสูงกว่าอายุจริงเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กทั่ว ๆ ไป

5. ฮิลเธรธ (Hilereth : 1960) ได้ให้คำจำกัดความเด็กที่มีความสามารถ
สูงว่า เด็กที่มีความสามารถสูงหมายถึง เด็กที่

เหนือกว่าเด็กอื่น ๆ ทางด้านความสามารถหลาย ๆ ด้าน

มีความสามารถทางสมองสูง สามารถเรียนรู้ หรือใฝ่หาการเรียนรู้
ในสิ่งยาก ๆ ได้

มีบุคลิกสูงและสม่ำเสมอตลอดเวลาคั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่

มีความสามารถสูงทั้งในงานทั่วไปและงานที่ต้องการทักษะพิเศษ

มีผลงานที่มีคุณค่าต่อสังคม และมวลมนุษย

6. เบรคลี่ (Bradley : 1970) ได้ให้คำจำกัดความของเด็กที่มีความ
สามารถสูงว่า เด็กที่มีความสามารถสูงหมายถึง เด็กที่มีความสามารถทางด้านสติปัญญา
สูงในการแสวงหาความจริง ความคิดและความสัมพันธ์ รวมทั้งความสามารถพิเศษ เฉพาะ
ด้าน เช่น คณิตศาสตร์ ศิลปะ ความเป็นผู้นำ ฯลฯ โดยทั่วไปแล้วเด็กเหล่านี้จะมี I.Q. อยู่
ระหว่าง 130 - 160

7. ลูซิโต (Lucito : 1963) ได้ให้นิยามว่า "เด็กที่มีความสามารถสูง
หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงทั้งในด้านความคิดเชิงประเมิณค่าและความคิดเชิง
ประจักษ์ จากความสามารถอันนี้ทำให้พอจะพยากรณ์ได้ว่า เด็กเหล่านี้ในอนาคตจะเป็น
นักแก้ปัญหา นักประดิษฐ์และนักประเมินผล ถ้าเด็กที่มีความสามารถสูงเหล่านี้ได้รับการ
พัฒนาไปในทางที่ถูกต้อง"

8. เรโนลด์ส์ (Raynolds : 1977) ให้คำจำกัดความว่า เด็กที่มีความ
สามารถสูง (gifted and talented child) หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงสุด
10% ของเด็กทั้งหมดซึ่งทราบได้จากผลการทดสอบทางสติปัญญาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
หรือการทดสอบอื่น ๆ เด็กเหล่านี้ จะมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าเด็กปกติทั่วไป และ
หรืออาจจะมีความสามารถอื่น ๆ ด้วย เช่น ในทางการสร้างสรรค์ การสื่อสาร ความเป็น
ผู้นำ การตัดสินใจ การคาดการณ์ล่วงหน้า และการวางแผน

กัลลาเจอร์ (Gallagher 1979 : 30) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถสูงไว้ว่า เด็กที่มีความสามารถสูงคือเด็กที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนี้ระบุว่า เป็นผู้มีความสามารถอยู่ในระดับสูง อันก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางกานต่าง ๆ สูง เด็กเหล่านี้ต้องการการจกัไปรแกรมการศึกษาและ/หรือบริการทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากไปรแกรมการศึกษาที่โรงเรียนจกัให้กับเด็กโดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดคุณค่าทั้งแก่ตัวเองและสังคม เด็กเหล่านี้สอให้เห็นแวหรือแสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์เป็นเลิศทางกานต่าง ๆ คอไปน้ออย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง

1. ความสามารถคานสติปัญญาทั่วไป (general intellectual ability)
2. ความถนัดทางวิชาการเฉพาะกาน (specific academic aptitude)
3. ความคึกสร้างสรรค (creative or productive thinking)
4. ความสามารถในการเป็นผู้นำ (leadership ability)
5. ความสามารถในทางศิลปะ (visual and performing arts)
6. ความสามารถทางทักษะนิสัย (psychomotor ability)

เลย์คอค (Laycock 1957 : 9) ได้อธิบายความหมายของเด็กที่มีความสามารถสูงโดยกล่าวแยกเป็น 2 ประเภท คือ เด็กที่มีสติปัญญาเลิศ (the gifted child) ซึ่งหมายถึงเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงกว่าปกติ และเด็กที่มีความถนัดเฉพาะกาน (the talented child) ซึ่งหมายถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางสาขาใดสาขาหนึ่งหรือมากกว่า

อาร์ รังสินธ์ (2527 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายของเด็กที่มีความสามารถสูง โดยใช้คำว่า เด็กฉลาด เด็กอัจฉริยะ เด็กเก่ง เด็กที่มีพรสวรรค์ หรือเด็กปัญญาเลิศว่า หมายถึง เด็กหรือบุคคลที่มีความสามารถเป็นเลิศและมีความถนัดเฉพาะกาน กล่าวคือ มีสติปัญญาดีเยี่ยม มีความสามารถเฉพาะอย่างทางวิชาการ เก่งคณิตศาสตร์ เก่งทางภาษา เก่งคอมพิวเตอร์ มีความคึกสร้างสรรค สามารถคึกสิ่งทีแปลกใหม่ คัดแปลง ปรับปรุงของเดิมให้แปลกใหม่อย่างคาดไม่ถึง คึกแก้ปัญหาหรือคึกประคิษฐ์สิ่งทีเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความสามารถทางกานคณคร์ ศิลปะ นาฏศิลป์ กีฬา และมีความสามารถทางกานการเป็นผู้นำ ลักษณะความสามารถต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ ปัจจุบันรวมเรียกว่า ความเป็นปัญญาเลิศและมีความถนัดเฉพาะกาน (the gifted and talented) และความสามารถพิเศษของ

บุคคลหนึ่ง ๆ อาจเกินขีดเพียงคนเดียวหรือหลาย ๆ คนก็ได้

นอกจากนี้ อนันต์ จันทรภักดิ์ (ทบวงมหาวิทยาลัย, ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติ ประเทศไทย 2527 : 4) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความสามารถสูง โดยใช้คำว่า เด็กสามารถพิเศษ หมายความว่า เด็กที่มีคุณสมบัติหรือความสามารถในค่านิยมด้านหนึ่งสูงเป็นพิเศษ เช่น ค่านิยมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ เป็นต้น

ผลจากการศึกษาที่กล่าวมานี้ อาจสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ คือเด็กที่มีความสามารถสูงประเภทหนึ่งที่มีความถนัดทางวิชาการเฉพาะด้าน (specific academic aptitude) ได้แก่ ความถนัดเฉพาะทางวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้มีผลสัมฤทธิ์เป็นเลิศทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เห็นเด่นชัด เด็กเหล่านี้ควรได้รับการเอาใจใส่และการจัดบริการด้านการศึกษาจากทางโรงเรียนเป็นพิเศษ เพื่อให้มีโอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่

ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถสูง

ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถสูงอาจจำแนกได้เป็นหลายทางได้แก่

1. ลักษณะทางกาย เด็กที่มีความสามารถสูงมีลักษณะทางกายเหมือนเด็กปกติ โดยทั่วไป กล่าวคือ อาจเป็นเด็กที่แข็งแรง รูปร่างสูงใหญ่ สุขภาพอนามัยดี หรือเป็นเด็กผอมบาง รูปร่างเล็กและเจ็บไข้ได้ป่วยบ้างเป็นธรรมดา เด็กที่มีความสามารถสูงนี้ จะมีความต้องการทางจิตใจ เช่นเดียวกับเด็กปกติ ต้องการความรักความอบอุ่น ความปลอดภัย และมีความต้องการพื้นฐานเช่นเดียวกับเด็กปกติ

2. ลักษณะนิสัยเฉพาะตน เด็กที่มีความสามารถสูงจะมีลักษณะนิสัยที่พอจะสังเกตได้จากพฤติกรรมต่อไปนี้

1. ชอบวิพากษ์วิจารณ์ (highly critical) ทั้งนี้ เพราะเด็กสามารถมองเห็นข้อดีข้อเสียชัดเจน จึงสามารถประเมินได้และแสดงออกด้วยการวิพากษ์วิจารณ์

2. ชอบความเป็นระเบียบ (liking for structure) สามารถจัดเป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ประเภทได้ มองเห็นความสัมพันธ์กัน และจัดเป็นระบบได้

3. การวางกฎเกณฑ์ (makes generalization) สามารถรวบรวมความหมายต่าง ๆ และถ่ายทอดออกมาในระดับสูง ทั้งเป็นกฎเกณฑ์ได้

4. มีความจำดี แม่นยำ และสามารถเรียนรู้ได้เร็ว

5. มีความสามารถในการแก้ปัญหา
6. ความเป็นอิสระและคิดได้เองมากกว่าเด็กปกติ
7. ขาดสังเกต
8. มีความสนใจกว้าง และสนใจหลาย ๆ อย่างพร้อมกัน
9. มีอารมณ์ขัน
10. มีความวิริยะอุตสาหะ
11. สามารถอ่านหนังสือได้เร็ว มีความคล่องตัวในการถ่ายทอดความคิด
12. มีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการ
13. ชอบซักถาม และต้องการคำตอบมากกว่าคำตอบเดียว
14. มีอารมณ์ร่วม สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่นได้
15. ชอบคบเพื่อนที่มีอายุมากกว่า
16. มีความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุด และดีกว่ามาตรฐาน

(ฮารี รังสิมันท์ 2527 : 30 - 31)

ฉวน สุขบาง (2516 : 12 - 14) ได้รวบรวมลักษณะของเด็กที่มีความสามารถสูง จากการศึกษาของนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้

คอฟและคีฮาน (Kough and Dehaan 1955) กล่าวว่า ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถสูงที่ครูอาจสังเกตเห็นได้มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เรียนได้เร็ว
2. มีความสามารถในการใช้สามัญสำนึกและรู้จักนำความรู้ไปใช้การได้
3. รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา มีความคิดรอบคอบละเอียดถี่ถ้วน มองเห็นความสัมพันธ์ในปัญหาและเข้าใจความหมายของปัญหา
4. สามารถจำสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่านโดยไม่ต้องใช้เวลาท่องจำมาก
5. สามารถรู้ในสิ่งที่เด็กปกติไม่รู้
6. รู้จักใช้คำต่าง ๆ ใ้ค้มากและถูกต้อง
7. สามารถอ่านหนังสือได้เป็นจำนวนมากกว่าเด็กอื่น ๆ ในชั้น
8. สามารถทำงานที่ใช้ความสามารถทางสมองขั้นสูงได้ดี
9. เป็นคนชอบซักถามปัญหาและมีความสนใจกว้างขวาง

10. มีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าเด็กอื่น ๆ ในชั้นประมาณ 1-2 ปี

11. เป็นคนมีความคิดเห็นดี และมีความซึ่กเห็นแตกต่างจากคนอื่น ๆ คิดในสิ่ง
ที่คนอื่นไม่ถึง

12. มีความคล่องแคล่ว เป็นนักสังเกตที่ฉลาดและมีปฏิริยาตอบโต้อย่างรวดเร็ว
วิกตี้ (Witty 1950) กล่าวว่าบิคมารคาหรืออุปกรองอาจสังเกตเห็นลักษณะ

ความเป็นเด็กฉลาดของบุตรหลานของคนใดคั้งแต่ก่อนวัยก่อนเข้าโรงเรียนคั้งนี้ :-

1. สามารถใช้คำต่าง ๆ ได้มากและถูกคองคั้งแต่อายุยังน้อย
2. มีความสามารถทางภาษาสูง กล่าวคือ สามารถใช้ประโยคชนิดต่าง ๆ ได้
และสามารถเล่าเรื่องทีคั้งขึ้นเองหรือเล่าเรื่องทีคั้งฟังจากคนอื่น ๆ ได้คั้งแต่อายุยังน้อย
3. สามารถจำสิ่งทีสังเกตเห็นได้ดี
4. มีความสนใจ และชอบอ่านหนังสือ
5. สนใจในปฏิทิน เวลา และสนใจเกี่ยวกับนาฬิกา คั้งแต่อายุยังน้อย
6. สามารถให้ความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานกว่าเด็กธรรมดา
7. แสดงความถนัดพิเศษในการวาดเขียน คนครี หรือศิลปะแขนงอื่น ๆ
8. สนใจในการสำรวจและการค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล
9. มีพัฒนาการด้านการอ่านเจริญรวดเร็วคั้งแต่อายุยังน้อย

นอกจากนี้ คณะกรรมการโครงการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเด็กปัญญาเลิศ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (2527 : 1 - 3) ได้อธิบาย
ลักษณะนิสัยของเด็กทีมีความสามารถสูงไว้ว่า เด็กทีมีความสามารถสูงนั้น จะมีลักษณะนิสัย
ทีสังเกตได้คั้งต่อไปนี้

1. มีประสาทการรับรู้ซึ่กว้างไว เป็นพิเศษหมายถึงมีประสาทรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้
กว้างไวเป็นพิเศษ คือสามารถสัมผัสและมีปฏิริยาตอบโต้แวกตลอดตลอดเวลา ซางสังเกต
มีประสาทท่วงไวและคั้งคัวอยู่เสมอ
2. มีความอยากรู้อยากเห็นอย่างซึ่ซึ้น หมายถึงมีคำถามกับคัวเอง และบุคคล
อื่นทั่ว ๆ ไปอยู่เสมอ พากเพียรทีจะหาคำตอบให้ได้โดยวิธีสำรวจแสวงหา ค้นคว้าโดยลำพัง
และหรือโดยวิธี "เล่นแร่แปลความ" จับคองสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ
3. มีความสามารถแก้ปัญหาและมีความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ในระดับสูงหมายถึง

สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ตั้งข้อสรุปได้ ตั้งหลักเกณฑ์อย่างจริง ๆ ใ้ ประยุกต์ใช้ความเข้าใจกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ และตั้งข้อสันนิษฐานได้

4. มีแรงผลักดันและวิริยะพากเพียรหมายถึง มีความรับผิดชอบในงานที่ตัวเองเลือกทำ อย่างสูง ตั้งตัวตั้งใจอยู่กับงานไค่นาน ๆ หมายถึงอุทิศทั้ง ีี่ยวแรงและเวลาให้กับงานที่ตนใ้ใจอย่างไม่เหน็ดเหนื่อยจนกระทั่งไค้ผลเป็นที่น่าพอใจ (มักจะมึผลมาจากงานฉะฉานและการสะสมสิ่งของต่าง ๆ)

5. มีแรงผลักดันที่จะประกอบกิจการดำเนินงานให้สมบูรณ์ปราศที่ติ หมายถึง มีการตั้งเป้าหมายไว้ให้กับตนเองและงานที่เลือกทำไว้สูงมาก จนบางที่อาจจะมีความเป็นไปได้น้อยหรือไม่มีเลย มักจะมุ่งแสวงหาคุณภาพจากการทำงานมากกว่าอย่างอื่น

6. มีการแสวงหาสิ่งที่ท้าทายความคิดอ่าน หมายถึง มักจะเลือกงานที่มีความซับซ้อนพิสดาร และมองข้ามงาน ๆ ไปเสียหมด ชอบเล่นเกมสั้ที่ใ้ความคิดและเหตุผล ไม่ยอมที่จะมีคนบ่อนคำคอบใ้มักจะมีควมรึนรมย์ เล่นสนุกกับข้อคิดแปลก ๆ และศั้พ้ต่าง ๆ อยู่เสมอ

7. มีความคิดแปลกไม่เหมือนใครและอารมณ์ขัน หมายถึง มีความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบต่าง ๆ มาจัดกลุ่มเสนอใ้รูปและขบวนการที่ใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร ใ้วิธีที่พิสดารผิดแผกแตกต่างไปจากคนอื่น เวลาทำงาน และ เวลาคิดกันทั่วสั้ต่าง ๆ ขึ้นใหม่มักแสดงอารมณ์ขันนานาวิธี ยอมเสี่ยงที่จะเสนอความคิดแปลกใหม่ซึ่งอาจจะไม่มีคนชอบหรือเห็นด้วยเลยก็ไ้ มีความคิดใหม่พริ้งพวู ออกมามากมายและมักมีความคิดที่แตกแขนงออกไปไ้หลายทาง

8. เป็นคนเจ้าความคิดและมีความอิสระเสรีในการคิดและการทำ หมายถึง มีความสามารถในการหาแนวปฏิบัติด้วยตนเองอยู่เสมอ คิดและทำอะไร เองไม่สะกุงสะเทือนอะไรกับควมลึลึล้คคสม เครือต่าง ๆ นานา

9. มีความสนใจใ้รายละเอียดต่าง ๆ หมายถึง มีความคิดอ่านตกแตงเพิ่มเติมเสริมคอบอยู่เสมอด้วยความคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยคำคอบนานาชนิด ด้วยข้อแก้ไขนานาประการ เสนอความคิดใ้บุคคลเลือกไ้มากหลายและมักจะสนใจรายละเอียดอย่างไม่รู้จบรู้สิ้น

10. มีความรู้สั้ละเอียดถี่ซึ้และว่องไว หมายถึง มีปฏิกริยารุนแรงเกี่ยวกับปัญหาทางจริยศั้ษาและสังคม สามารถที่จะมีความรู้สั้เบื่กบานก็ไ้หรือทุกขั้ระทมก็ไ้ มีความอ่อนไหวไปกับควมอยู่ศั้ธรรม การเยาะเย้ย ถากถาง การทอคั้ทั้งไม่นำพาทั้งปวง หรืออื่

นัยหนึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าปัญหาทางอารมณ์และสังคมอันเกิดจากลักษณะนิสัยอันละเอียดอ่อนต่าง ๆ นั้น แท้จริงอาจจะเกิดจากความรู้สึกของตนเองที่มองเห็นตนเองว่าเป็นคนอย่างไรมากกว่าที่จะเกิดจากความคิดเห็นของผู้อื่น

11. มีลักษณะนิสัยอื่น ๆ ที่อาจจะล่าช้าไปอีกได้แก่

สามารถเรียนรู้อะไรก็รวดเร็วร่างกายก็ทั้งสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

มีความสามารถที่เยี่ยมในการที่จะจดจำข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำและเป็นเวลานาน

มีความสามารถอ่านหนังสือได้เร็วแต่เขาวัวย และอ่านได้อย่างแตกฉาน

มีความสามารถในการเจรจาพาที เจ้าคารุ่สีคารม ใซ้ศัพท์แสงสูงอย่างผู้ใหญ่และรู้คำมากมาย สามารถจะเขียนหรือพูดอธิบายความคิดอ่านของตนเองได้อย่างชัดเจน

มีความสามารถที่เด่นในการ เรียนวิชาความรู้แขนงต่าง ๆ

มีทักษะพิเศษ ในก้านดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะและการละคร

เด็กประเภทนี้เกิดมาสำหรับเป็นผู้นำอย่างแท้จริง นิยมยินดีที่จะมีบทบาทนำผู้อื่น และมีความคิดริเริ่มสูง มักเป็นผู้ตัดสินใจที่จะทำอะไรต่าง ๆ อยู่เนื่องนิจ

การคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถสูง

การคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถสูงนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่่ง่ายนัก เพราะเด็กที่มีความสามารถสูง แสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กันเด็กที่มีความสามารถสูงบางคนแสดงลักษณะนิสัยอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด แต่บางคนก็ไม่แสดงออกมาให้เห็นที่สังเกตได้เลย โดยทั่วไปการระบุว่าเด็กคนใดมีความสามารถสูงทำโดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานทางเชาว์ปัญญา (standardized intelligence test) และการสังเกตอย่างเป็นระบบ (systematic observation) แบบทดสอบที่ใช้กันมากที่สุดคือ แบบทดสอบมาตรฐานทางเชาว์ปัญญาซึ่งทดสอบเป็นกลุ่ม (standardized group intelligence test) แบบทดสอบนี้สามารถคัดเลือกเด็กได้อย่างหยาบ ๆ ส่วนข้อมูลที่เป็นรายละเอียดมากขึ้นอาจทำได้โดยใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญารายบุคคล (individual intelligence test) เพิ่มเติม การวัดโดยใช้แบบทดสอบชนิดหลังนี้จึงมีความเชื่อมั่นได้สูงกว่าใช้แบบทดสอบชนิดแรก (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2524 : 9)

การ คัดแยก เด็กที่มีความสามารถสูงด้วยการ สังเกต นั้น เป็นสิ่งที่ จำเป็น ไม่ว่าจะ เป็นการ สังเกต ของ ครู ประจำ ชั้น ครู พิเศษ ผู้ปกครอง หรือ แม่ กระทั่ง บรรดา ราช ภัทร และ เพื่อน ๆ ของ เด็ก เอง แต่ การ สังเกต นั้น ก็ อาจ มี ข้อ ติ พลาด ไกล่ ง่าย คึง นั้น วิธี การ คัดแยก เด็ก ที่ มี ความ สามารถ สูง ที่ มี ประสิทธิภาพ ที่ สูง จึง ควร ประกอบ ด้วย วิธี ต่าง ๆ มากกว่า หนึ่ง วิธี เพื่อ กำจัด ข้อ ติ พลาด ไหมมากที่สุด เทพ ที่ จะ ทำ ได้

คง เคื่อน ออน นวม (2524 : 3) ไ้ รวบรวม ตัวอย่าง ของ เครื่อง มือ ที่ นำ มา ใช้ คัดแยก เด็ก ที่ มีความสามารถ สูง ออก จาก กลุ่ม เด็ก ปกติ มี คึง ทอ ไป นี้

1. แบบ สอบ สติ ปัญญา ราย บุคคล (individual intelligence tests) เป็น เครื่อง มือ ที่ ดี ที่ สุด แต่ ทำ ไ้ ยาก เพราะ ต้อง การ ผู้ เชี่ยวชาญ พิเศษ ในการ แปลผล และ ใช้ เวลา มาก จึง ไม่ ถู กว่า เป็น เครื่อง มือ ที่ เหมาะ สม ในการ นำ มา คัดแยก เด็ก ใน ระยะ แรก

2. แบบ สอบ สติ ปัญญา แบบ เป็น กลุ่ม (group tests of intelligence) เป็น เครื่อง มือ ที่ นำ ไป ใช้ คัดเลือก เด็ก ไ้ คึง เช่น เดียว กัน เป็น เครื่อง มือ ที่ ช่วย ให้ คน พบ เด็ก ที่ มี ผล สัมฤทธิ์ ต่ำ กว่า ความสามารถ นั้น คือ เด็ก ที่ มี ผล สัมฤทธิ์ ต่ำ แท้ มี ระดับ สติ ปัญญา สูง และ ใน ท่าน ออง เดียว กัน ก็ ช่วย ให้ คน พบ เด็ก ที่ มี ผล สัมฤทธิ์ สูง แท้ มี ระดับ สติ ปัญญา ไม่ สูง มากนัก ซึ่ง ทำ ให้ คง นำ ไป สู่ การ สืบสวน ที่ ลึก ซึ้ง ยิ่ง ขึ้น เพื่อ การ คัดแยก การ ใช้ แบบ สอบ สติ ปัญญา เป็น กลุ่ม มี ข้อ บก พร่อง คือ อาจ จะ ไม่ สามารถ คัดแยก เด็ก ที่ มี ปัญหา ทาง การ อ่าน และ ปัญหา ทาง การ อารมณ์

ขอ ควร สังเกต ประการ หนึ่ง ในการ ใช้ คะแนน ที่ ไ้ จาก แบบ สอบ สติ ปัญญา เป็น เกณฑ์ ในการ คัดแยก ก็ คือ ไม่ มี ข้อ กำหนด ที่ แน่ นอน ลง ไป ว่า คะแนน สติ ปัญญา ระดับ ไ้ คือ เกณฑ์ มา ตรา-ฐาน ทั้ง นี้ เป็น เพราะ แบบ สอบ สติ ปัญญา แต่ละ ชนิด มี ข้อ จำกัด แยก ต่าง กัน ความหมาย ของ คะแนน ที่ ไ้ จาก การ ใช้ แบบ สอบ ต่าง ชนิด กัน จึง ไม่ เหมือน กัน คึง นั้น การ แปลความหมาย ของ คะแนน จึง ต้อง ทำ อย่าง ระมัด ระวัง โดย ของ ศึกษา ข้อ จำกัด และ คุณสมบัติ ของ แบบ สอบ นั้น อย่าง ถิ่ ถ้วน

3. แบบ ทดสอบ วจน ผล สัมฤทธิ์ (test of achievement) มี ข้อ จำกัด เช่น เดียว กับ แบบ สอบ สติ ปัญญา เป็น กลุ่ม คือ ไม่ สามารถ คัดแยก เด็ก ที่ มี ปัญหา การ อ่าน และ การ อารมณ์ นอกจากนี้ แบบ สอบ ผล สัมฤทธิ์ ยัง ไม่ สามารถ คัดแยก เด็ก ที่ มี ผล สัมฤทธิ์ ต่ำ กว่า ความสามารถ (underachiever)

4. คะแนนปลายปี (school grades) คะแนนปลายปีพอจะนำมาใช้เป็น เครื่องมือหยาบ ๆ ในการคัดแยกได้ โดยทั่วไปสามารถกล่าวได้ว่า เด็กที่ได้เกรด A หรือ B มีโอกาสที่จะเป็นเด็กที่มีความสามารถสูงมากกว่าเด็กที่ได้เกรดต่ำกว่า แต่อย่างไรก็ดี ข้อหนึ่งที่เราพึงระวังในการแปลความหมายของเกรดก็คือ ในบางกรณีเกรดไม่ใช่เครื่องบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของเด็กแต่เพียงอย่างเดียว

5. การสังเกตของครู (teacher observation) เมื่อใดก็ตามที่ครูได้รับ มอบหมายให้คัดเลือกเด็กที่ครูมีความสามารถสูงผลมักปรากฏว่าครูไม่สามารถทำได้ ถูกต้องแม่นยำนัก อย่างไรก็ตามได้มีการค้นพบว่า ครูสามารถระบุเด็กที่มีความสามารถสูง ได้ถูกต้องขึ้น เมื่อครูใช้แบบสำรวจศึกษาพฤติกรรม (behavioral characteristics) เป็นเกณฑ์ในการสังเกตเด็กที่มีความสามารถสูงที่ครูมักพบลาคือเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า ความสามารถ หรือเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์หรือเด็กที่ต่อต้านหรือไม่สนใจการเรียน การสังเกตของครูควรใช้ประกอบกับการทดสอบระดับสติปัญญาและการทดสอบผลสัมฤทธิ์ไม่ควรร ใช้โดยลำพังวิธีเดียว

นอกจากการสังเกตของครู เพื่อน ๆ ของเด็กเองก็สามารถระบุตนเองได้ (Granzin 1969) พบว่า การระบุโดยเพื่อน ๆ มีสหสัมพันธ์อย่างสูงกับการระบุโดยครู นอกจากครู และเพื่อน ๆ พ่อแม่หรือแม่แต่ตัวเด็กเองก็สามารถใช้เป็นตัวระบุที่มีความสามารถสูงได้

เลย์คอค (Laycock 1957 : 12 - 15) ได้กล่าวถึงวิธีการในการคัดแยก เด็กที่มีความสามารถสูงไว้หลายวิธีได้แก่

1. การสังเกต (observation) ของครูพ่อแม่และบุคคลใกล้ชิดเด็ก เด็กที่มีความสามารถสูง มีลักษณะที่ควรสังเกตดังนี้

1.1 มีความมีเหตุมีผลสูง สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ สามารถ แบ่งแยกได้ว่าจะอะไร เป็นความจริง และเข้าใจความหมายสิ่งต่าง ๆ และสามารถมองเห็น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้

1.2 มีความอยากรู้อยากเห็นสูงมาก

1.3 เรียนรู้ไ้คงายและรวดเร็ว

1.4 มีความสนใจในวงกว้าง

- 1.5 มีระยะเวลาในการสนใจสิ่งต่าง ๆ นานกว่าเด็กปกติ และมีสมารถทนต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อสนองความสนใจของคนไก่อ่างไม่หยุดยั้ง
  - 1.6 สามารถใช้คำศัพท์ไ้มากและดีกว่าเด็กปกติ
  - 1.7 มีความสามารถในการทำงานตามลำพังอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 1.8 เรียนรู้การอ่านได้เร็วกวาระดับอายุ (รู้หนังสือก่อนเข้าเรียน)
  - 1.9 แสดงความสนใจในสิ่งรอบข้างควยการ เป็นคนที่ช่างสังเกต
  - 1.10 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรคในการทำงานที่แปลกจากเด็กอื่น
  - 1.11 มีการตอบสนองต่อความคิดใหม่ ๆ อย่างว่องไวและรวดเร็ว
  - 1.12 จำสิ่งต่าง ๆ ไ้รวดเร็วมาก
  - 1.13 มีความสนใจมากต่อธรรมชาติของมนุษย์และจักรวาล คือสนใจเกี่ยวกับปัญหาของจุดเริ่มต้น (origin) และจุดหมายปลายทาง (destiny)
  - 1.14 มีจินตนาการแปลก ๆ ที่ไม่เหมือนเด็กอื่น
  - 1.15 สามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่ซับซ้อนไ้ได้ง่าย
  - 1.16 อ่านหนังสือไ้เร็วมาก
  - 1.17 มีงานอดิเรกมากมายหลายอย่าง
  - 1.18 มีความสนใจในการอ่านที่ครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ ในวงกว้าง
  - 1.19 สามารถใช้ประโยชน์จากห้องสมุดอย่างเต็มที่และสะดวกกาย
  - 1.20 มีความสามารถในการคำนวณโดย เฉพาะความสามารถในการแก้ปัญหา
- นอกจากการสังเกตนี้แล้ว สิ่งที่สำคัญมากก็คือ การทำให้ครูทุกคนไ้เข้าใจตรงกันว่ เด็กที่มีความสามารถสูงนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นเด็กที่ทำงานไ้ มีความประพฤติเรียบร้อย วางวายและสามารถทำตามทีครูบอกไ้ หรือเป็นเด็กที่มีเพื่อนนิยมยกย่องมาก ช่างพูดช่างคุย ฯลฯ เท่านั้น เพราะเด็กที่มีความสามารถสูงนั้นมักจะมีพฤติกรรมและความคิดที่แตกต่างจากผู้อื่น ชอบซักถามสิ่งทีแปลก ๆ หรืออาจทำให้ครูต้องยุ่งยากใจและมักจะไม่ไ้รับ การพิจารณาจากครูในที่สุด ครูจึงไม่ควรตัดสินเด็กจากการทำงานทีดี นิสัยทางการเรียนของ เด็ก วุฒิภาวะ หรือความพร้อมตามระดับปกติทั่วไปและกิริยาวาจาทีเรียบร้อยของเด็กแล้วไม่ไ้ให้ความสนใจกับเด็กทีไม่มีคุณสมบัติเหล่านี้ โดยไม่สนับสนุนและพิจารณาเด็กเลยว่ เด็กเหล่านี้อาจจะ เป็นเด็กทีมีความสามารถสูงก็ไ้

2. ใช้แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแบบมาตรฐาน (standardized achievement tests) เพื่อความสามารถของการอ่านและทางการศึกษาคำนวณของเด็ก
3. ดูจากระเบียบหรือนันทิกของทางโรงเรียนที่ย้อนหลังไปในปีก่อน ๆ ซึ่งจะช่วยให้ครูได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กมากขึ้น
4. การทดสอบความสามารถทางสมองโดยวิธีทดสอบมาตรฐานแบบกลุ่ม (standardized group tests of mental ability) วิธีนี้อาจจะช่วยให้ครูค้นพบเด็กที่มีความสามารถสูงที่มีพฤติกรรมแอมแปงที่เรียกว่า "underachievers" ได้
5. การทดสอบควยแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาเป็นรายบุคคล (individual tests of intelligence) ซึ่งจำเป็นต่อโรงเรียนที่ทดสอบที่มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว การสอบนั้นต้องใช้เวลามาก และต้องมีการตีความและค่าเนื้องานอย่างชำนาญชำนาญกรุม ครูที่จะทดสอบเด็กด้วยวิธีนี้จะต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านจิตวิทยาการศึกษา และได้รับการฝึกฝนในด้านการใช้เครื่องมือประเภทนี้เพียงพอ
6. การทดสอบควยแบบทดสอบวัดความสามารถเฉพาะด้าน (tests of special abilities) เพื่อความถนัดเฉพาะด้าน ความสนใจและสัมฤทธิ์ผลของเด็ก ผลที่ได้นั้นควรนำไปพิจารณารวมกันด้วยผลจากแบบทดสอบวัดสติปัญญาและข้อมูลที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ ตามที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น การทดสอบความถนัดของเด็กนี้จะทำให้ครูสนับสนุนเด็กได้ถูกต้องและสนองความต้องการและความสามารถของเด็กได้มากขึ้น
7. แบบทดสอบแบบไม่เป็นทางการ (informal tests and procedures)
  - ก. คอฟและคีฮาน (Kough and Dehaan 1956:20) ได้ลำดับรายการเกี่ยวกับเกมและแบบทดสอบง่าย ๆ ที่สามารถช่วยครูในการคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถสูงได้ เกมและแบบทดสอบเหล่านี้อาจจัดในรูปของของเล่นหรือแบบทดสอบความจำของเด็ก เช่น ให้เด็กเขียนคำที่ครูอ่านให้ฟังครั้งละ 2 - 7 คำ หรือให้เด็กระลึกสิ่งของหรือรูปภาพ 6 - 7 รายการ โดยใช้เวลาเพียงสั้น ๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ครูสามารถค้นพบเด็กที่มีความสามารถสูงได้โดย
  - ข. ฝึการ เล่นของเด็ก สังเกตการใช้ความคิด คำพูด ทำทางในการคิดสิ่งต่าง ๆ และความเข้าใจของเด็กในกานเหตุและผล

ข. อ่านชีวประวัติส่วนตัวของเด็ก คุุ่สิ่งทีเ่ก้กสนใจ ความเรออมของเด็ก ความชอบในการอ่านเรอองราวใค ๆ แลวสร่างแบบสอบถามเทอเปิดโอกาสให้เด็กได้เปิดเผยความรู้ ความคิด ความรู้สึกหรือความสนใจในสิ่งตาง ๆ ตลอดจนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากประสบการณในอดีต

8. การรวมปริกษาหรือ ขอความคิดเห็นจากผูบริหารโรงเรียน ผูตรวจการหรือสารวัคนักเรียน ตลอดจนการพูดคุยกับเด็กเองก็ช่วยเหลือให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น จากการศึกษาวิธีการค้กแยกเด็กทีมีความสามารถสูงขางบน สรุปลได้ว่า ในการค้กแยกเด็ก ทีมีความสามารถสูงนั้น จะตองอาศัยข้อมูลจากแหล่งตาง ๆ หลายคานและทีสำคัญคือ ผูทีจะทำการค้กแยกเด็กจะตองมีความเข้าใจทีตรงณเกี่ยวกับความหมาย ชอบเขตและคุณลักษณะ เฉพาะของเด็กทีมีความสามารถสูงเสียก่อน การค้กแยกเด็กทีมีความสามารถสูงออกจากเด็กปกติจำเป็นตองอาศัยความร่วมมือจากคนที่ใกล้ชิดกับเด็ก เช่นครูประจำชั้น ครูทีสอนรายวิชา พ่อแม่ ผูปกครอง เพื่อน ๆ ตลอดจนการสังเกตคนลงนของเด็กแต่ละคนและการวัดกจิกรรแบบอื่น ๆ ในรูปของ เกมฝึกสมองและแบบทดสอบตาง ๆ นอกจากนี้ การสัมภาษณ์เด็กด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับตัว เด็กเองในคานตาง ๆ ก็จักเป็นข้อมูลสำคัญทีจะช่วยให้การค้กแยกเด็กทีมีความสามารถสูงมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัคบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กทีมีความสามารถสูง

ก้วยลักษณะพิเศษของเด็กทีมีความสามารถสูงทีมีความสามารถเหนือการระดับปกติมาก โดยเฉพาะทางคานสติปัญญาซึ่งสามารถเรียนรู้ไ้รวดเร็ว ชอบเรียนสิ่งที่ยากและสลับซับซ้อนและยังมีวิธีเรียนรู้ทีแตกตางจากเด็กปกติ กล่าวคือ มักชอบศึกษา สร่วจ ค้นคว้ถามค้ถามทีแปลก ๆ เป็นต้น ดังนั้นการจัคการ เรียนการสอนเพื่อเด็กทีมีความสามารถสูงจึงเป็นเรอองทีสำคัญและควรตระหนักอย่างยิง เพราะการช่วยเหลือเด็กทีมีความสามารถสูงให้ม่พัฒนาการสูงสูคนั้นเป็นสิ่งที่ม่ค้ถามหาศาลทั้งตอตัว เองและตอสังคม ค้งที เฟลด์แมน (Feldman 1984 : 92 - 94) ไ้กล่าวถึงความต้องการของเด็กทีมีความสามารถสูงไว้ว่า เด็กทีมีความสามารถสูงคานการ เรียน ต้องการความช่วยเหลือเช่นเดี๋ยวกัน เขาต้องการโรงเรียนซึ่ง "เตรียมตัวเพื่อเผชิญชีวิต" ช่วยสร้งทัศนัการมองโลกให้ตรงณับความเป็นจริง เด็กเหล่านี้อาจนึกหวังเมื่อพบว่าเขามีไ้รับการยกย่องในความคล่องแคลว ฉลาดเฉลียว หรือความลามารถทางคิลป ก้วยคะแนนขมเขยหรือรางวัลใค ๆ หลังจากเรียนสำเร็จ

ไปแล้ว การถูกละเลยในสิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กประเภทนี้บางคนแทบช็อคเพราะมันขัดกับมโนภาพที่เขาว่าไว้ว่า บรรดาผู้ที่ได้รับเกียรติควรมีตำแหน่งเฉพาะที่ถาวรไว้ให้เขาตลอดไปโดยความเป็นจริงแล้ว ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้เมื่อเราได้ใช้ความเฉลียวฉลาด ความคิดริเริ่ม การตัดสินใจที่เหมาะสม ความพากเพียร และทักษะทางสังคมประกอบเข้าด้วยกัน

การจัดแผนการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความสามารถสูงแต่ละคนเป็นเรื่องที่ยาก หลักสูตรและประสบการณ์การ เรียนรู้ทั้งหลายจะต้องจัดให้เข้าระดับควบคู่กันไปกับลักษณะนิสัยความต้องการและความสนใจอันพิเศษแตกต่างจากระดับธรรมดาสามัญ ดังที่ เจมส์ บอร์แลนด์ (อ้างถึงใน Feldman 1984 : 92-94) ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงแห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย กล่าวว่า เด็กที่มีความสามารถสูงต้องการหลักสูตรที่แข็ง บ่อยครั้งที่เราให้เด็กทำในสิ่งที่เขารู้ เป็นเป็นอย่างดีแล้ว บ่อยครั้งเหมือนกันที่เรามักทำให้เด็กนั่งเฉื่อยหรือมีความสามารถพิเศษคิดว่า โลกต้องอำนวยความสะดวกทุกอย่างแก่เขา ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็ก (differentiation) จะต้องประกอบไปด้วยสิ่งที่กล่าวถึงต่อไปนี้ ข้อใดข้อหนึ่ง สองข้อ หรือทั้งหมดคือ

1. เนื้อหา (content) ซึ่งหมายถึงความรู้ที่เรากำหนดเลือกเน้นให้เด็กว่าเป็นเรื่องที่เด็กควรจะรู้หรือไม่อย่างไร
  2. กระบวนการหรือการฝึกทักษะ (process or mastery of skill) หมายถึงวิธีการพัฒนาความคิดรวบยอดและวิธีพัฒนาความคิดทั่ว ๆ ไป
  3. วิธีเสนอผลงานหรือวิธีการสาธิตสิ่งที่เรียนรู้
- นอกจากนี้ ระบบการสอนก็อาจคัดแปลงให้เหมาะสมได้ เด็กที่มีความสามารถสูงอาจให้เรียนในห้องเรียนร่วมกับผู้อื่น (self-contained classroom) หรือเรียนในห้องที่จัดต่างหาก (resource room) หรือห้องเรียนแบบอื่น ๆ เช่น ในห้องทำงานส่วนตัวของศิลปินอาชีพ เป็นต้น และบทบาทของครูนั้นก็ก็เป็นเพียง ผู้อำนวยการและคอยแนะแนวทางให้กับเด็ก (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, สไลด์ : 19 - 23)

การจัดบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูง ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอาจมีได้หลายทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความเหมาะสมหลาย ๆ ด้านประกอบกัน

อาร์ รังสินันท์ (2527:38 – 40) ได้แบ่งการจัดการ เรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงออกเป็น 3 วิธีดังนี้

1. การจัดชั้นพิเศษ (special class) หมายถึงการแยกเด็กที่มีความสามารถสูง ประเภทเดียวกันให้เรียนรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งสามารถจัดได้ในลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 การให้เด็กที่มีความสามารถสูง เรียนเพิ่มจากที่เรียนในชั้นเรียนค้ำ การจัดให้เด็กกลุ่มนี้เรียนในชั้นปกติร่วมกับเด็กธรรมดาส่วนหนึ่ง และใช้เวลาอีกส่วนหนึ่ง เรียนร่วมกับเด็กที่มีความสามารถสูง ซึ่งอาจเป็นครึ่งวันบ้างก็ได้

การจัดลักษณะเช่นนี้ ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทดลอง โดยจัดแยกเด็กมาเรียนเพิ่มในชั่วโมงรวม เสริม 1 ครั้งต่อสัปดาห์

1.2 การจัดชั้นเรียนพิเศษโดยเฉพาะ หมายถึง การจัดให้เด็กที่มีความสามารถสูง เรียนในชั้นที่สูงกว่าปกติ ราว 1 ชั้นเรียน แล้วปรับหลักสูตรให้คล้องกับความ สนใจ ความรู้ และความสามารถของเด็ก

การจัดในลักษณะนี้ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เคย จัดทดลอง และปรากฏว่าได้รับผลสำเร็จอย่างดี เด็กสามารถเรียนได้โดยไม่มีปัญหา และสามารถพัฒนาศักยภาพของเด็กได้เต็มที่ เด็กเรียนดี มีลักษณะเป็นผู้นำและมีพัฒนาการทาง สังคมดี

อนึ่ง ในการจัดของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย เกษตร ได้จัดครูพิเศษคอยดูแล ติดตามเด็กกลุ่มนี้อย่างใกล้ชิดในกรณีที่เกิดปัญหา เพื่อครูจะได้ช่วยเหลือแก้ไขได้ทันเวลาที่

1.3 การจัดโรงเรียนพิเศษโดยเฉพาะ หมายถึง การจัดโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงโดยเฉพาะ แยกเด็กที่มีความสามารถสูงออกจากเด็กปกติ โดยคัด แยกเกณฑ์ภาคเช้าตั้งแต่ 125 ขึ้นไป และให้เด็กเหล่านี้ได้เรียนรู้พิเศษแตกต่างไปจากเด็ก ปกติ ทั้งในด้านการจัดการ เรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน ตลอดจนบุคลลากรหรือครู ที่สอน ซึ่งการสอนแบบนี้คงลงทุนสูงมาก แต่ก็จะช่วยให้เด็กได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ สามารถพัฒนาความสามารถของตนให้สูงขึ้น หากการจัดการ เรียนการสอนดี ครูมีคุณภาพ และใช้การสอนหลาย ๆ วิธีและข้อสังเกตอีกประการหนึ่งในการจัดลักษณะนี้ก็คือ เด็กจะไม่ ใค้อยู่ในสังคมปกติซึ่งมีคนหลายระดับสติปัญญา อาจจะทำให้การปรับตัวทางสังคมในเวลาต่อ

มาไม่ราบรื่น

2 การสอนเร่ง (accerleration) หมายถึง การจัดให้เด็กเข้าเรียนก่อนเกณฑ์ หรือการจัดโปรแกรมให้เด็กเลื่อนชั้นเร็วกว่าปกติ ซึ่งการสอนเร่งก็แบ่งออกเป็น

2.1 การเข้าเรียนก่อนเกณฑ์อายุ (early school admission) หมายถึง การรับเด็กเข้าเรียนก่อนเกณฑ์อายุ เช่น รับเด็กยังไม่ถึง 7 ขวบ ที่มีความพร้อมเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่าไม่เกิดผลเสียแก่เด็กแต่อย่างใด หากเด็กมีสติปัญญาสูงจริง ๆ

2.2 การเรียนข้ามชั้น (skipping grades) หมายถึง การให้เด็กข้ามจากชั้นหนึ่งไปเรียนในชั้นที่สูงขึ้นไปอีก 1 ชั้น หรือ 2 ชั้น เช่น จากประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งในการจัดการเรียนลักษณะนี้ก็มีข้อสังเกตว่าจะทำให้เด็กเกิดปัญหาหรือช่องว่างระหว่างชั้นในค่านความรู้ และประสบการณ์ เช่น เด็กประถมศึกษาปีที่ 1 เรียนเลขเกี่ยวกับวิธีบวกและลบ ส่วนเด็กประถมศึกษาปีที่ 2 เรียนเลขวิธีคูณและหาร ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก็จะเรียนทั้ง บวก ลบ คูณ หาร และทำโจทย์เลขในเรื่องเหล่านี้ การเรียนข้ามชั้นแบบนี้อาจจะทำให้เกิดช่องว่างซึ่งอาจแก้ปัญหาโดยใช้วิธีในข้อ 2.3

2.3 การเรียนควบชั้น (telescope grades) จากที่เกรงว่าจะทำให้เด็กเกิดปัญหาช่องว่างในวิชาความรู้และประสบการณ์ ดังได้กล่าวในข้อ 2.2 จึงแก้ปัญหาโดยจัดให้มีการเรียนควบชั้นขึ้น โดยการรวมหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บางส่วน เข้ามารวมไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เด็กเก่งเรียน หรือโดยการให้เด็กเก่งผ่านชั้นไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เมื่อเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใกล้เคียงปี ซึ่งการทำเช่นนี้ ก็สามารถแก้ปัญหาการเกิดช่องว่างขึ้นได้

สำหรับระดับอุดมศึกษา การให้เด็กเข้าเรียนตั้งแต่อายุยังน้อย หรือเด็กที่เขาเรียนข้ามชั้น และควบชั้นมาจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นอุดมศึกษาก่อนวัย ปรากฏว่า จากผลการศึกษาวิจัยของ เพรสลีย์ (Presley, 1949) พบว่า เด็กเก่งบางมหาวิทยาลัยที่เขาเรียนตั้งแต่อายุยังน้อย คือประมาณ 16 ปี ไม่ประสบปัญหาใด ๆ ในการเรียนมหาวิทยาลัย แต่กลับมีผลการเรียนดีเยี่ยม และปรับตัวได้ดี

3. การสอนเสริม (enrichment) หมายถึง การเพิ่มเติมวิชาเรียนตลอดจนเนื้อหาในแต่ละวิชาเข้าไปในหลักสูตร ซึ่งเด็กเรียนอยู่แล้วโดยปกติ เพื่อเป็นการเสริมความรู้ และประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และยังหลีกเลี่ยงสภาวะที่จะก่อให้เกิดความ

รู้สึกเบื่อหน่าย ซ้ำซากจำเจอยู่ในสิ่งที่ตนรู้ดีแล้ว การสอนเพิ่มทำไ้หลายวิธี เช่น

3.1 การมอบหมายงานให้เด็กไปอ่านเพิ่มเติมพิเศษ โดยการแบ่งกลุ่มเด็กตามระดับความสามารถ และร่วมกันคิด โครงการในเรื่องที่ตนสนใจนอกเหนือจากการเรียนที่อาศัยความจำแต่เพียงอย่างเดียว

3.2 การให้เรียนพิเศษนอกชั้นเรียนเช่น คนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ เป็นต้น

3.3 การจ้างครูพิเศษในแขนงที่เด็กมีความถนัดเป็นพิเศษ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สำหรับการเรียนเพิ่มมักทำกันในโรงเรียนทั่ว ๆ ไป แต่ยังไม่ค่อยมีผลวิจัยมาสนับสนุนประสิทธิภพที่ได้จากการสอนแบบนี้จึงเป็นเรื่องที่ควรจะศึกษาค้นคว้ากันต่อไป

การจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความสามารถสูงคงได้กล่าวมาแล้วไม่มีข้อสรุปว่าวิธีใดที่เป็นที่ยอมรับที่สุด แต่นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอว่า การสอนเด็กที่มีความสามารถสูงคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลัก และควรเปิดโอกาสให้เด็กเรียนเสนอแนะหรือใหญ่เรียนได้มีโอกาสเลือกพัฒนาศักยภาพตามความต้องการ และความถนัดและครูไม่ควรกำหนดโปรแกรมตายตัวเดียว เพราะเด็กที่มีความสามารถสูงมีความแตกต่างกันในด้านความคิด ความสนใจ และวิธีการเรียน การจัดบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงในรูปแบบต่าง ๆ นี้ ต่างก็มีจุดหมายที่จะให้เด็กได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างเต็มที่ และเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้พัฒนาตนไปในแนวทางที่เขาต้องการ เพื่อให้พร้อมที่จะพัฒนาสังคมต่อไปในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เสริมทักษะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เสริมทักษะ ในประเทศไทยนั้น ยังไม่ค่อยปรากฏให้เห็นเด่นชัด ทั้งนี้เพราะการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถสูงในประเทศเราเริ่มแพร่หลายมาในระยะไม่กี่ปีมานี้เอง แม้มีงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมทักษะ ในต่างประเทศที่น่าสนใจ สรุปได้ดังนี้

ลึบลิงและซอร์แมน (Lubling and Zorman 1982 : 74) ได้รวบรวมงานวิจัยของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านเกี่ยวกับความสำคัญของการให้การศึกษาพิเศษแก่เด็กที่มีความสามารถสูงพบว่ามีความภาคภูมิใจและสิ่งแวดล้อมทางบ้านของเด็กที่มีความสามารถสูง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างบุคลิกลักษณะและเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก

นอกจากนี้ กอดกลัส (Douglas 1964) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสามารถของเด็ก โดยศึกษาจากนักเรียนชาวอังกฤษจำนวน 5,000 คน ผลปรากฏว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนก็คือ ความสนใจเอาใจใส่ของพ่อแม่ตลอดจนแรงเสริมที่เด็กได้รับจากที่บ้าน แต่อย่างไรก็ตาม พริงเกิล (Pringle 1970) และโรว์แลนด์ (Rowland 1974) ได้ทำการวิจัยพบว่า ประสพการณ์ซึ่งเด็กที่มีความสามารถสูงได้รับที่โรงเรียนนั้นมีผลต่อทัศนคติต่อการเรียนและความสำเร็จในการเรียนของเด็กอย่างมาก (อ้างถึงใน Lubling and Zorman 1982:74)

โคลันเจโล และ เคลลี (Colangelo and Kelly 1983 : 107 - 110) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถสูง ผู้ปกครอง และครูผู้สอน ที่มีต่อเด็กที่มีความสามารถสูงและโปรแกรมการศึกษาที่จัดให้เด็กที่มีความสามารถสูงในชุมชนแห่งหนึ่ง โดยการส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมของโรงเรียน 14 กิจกรรม ผลปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้ความสำคัญต่อโปรแกรมการศึกษาที่จัดให้เด็กที่มีความสามารถสูง เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเด็กปกติกับเด็กที่มีความสามารถสูงนั้นแตกต่างกัน โดยกลุ่มเด็กที่มีความสามารถสูง ให้ความสำคัญต่อโปรแกรมการศึกษาที่จัดให้เด็กที่มีความสามารถสูง สูงกว่ากลุ่มเด็กปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีความแตกต่างในการให้ความสำคัญภายในกลุ่มตัวอย่างประชากรเดียวกัน แต่มีความแตกต่างในการให้ความสำคัญระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ในค่านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาที่จัดให้เด็กที่มีความสามารถสูงนั้น ผลปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการในการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาที่จัดให้เด็กที่มีความสามารถสูง เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเด็กปกติกับกลุ่มเด็กที่มีความสามารถสูงนั้นแตกต่างกัน โดยกลุ่มเด็กที่มีความสามารถสูงมีความต้องการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาคงกล่าวสูงกว่ากลุ่มเด็กปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนอกจากนี้แล้วยังพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการในการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาที่จัดให้เด็กที่มีความสามารถสูง เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเด็กปกติกับกลุ่มผู้ปกครองแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้ปกครองมีความต้องการให้เด็กของตนเข้าร่วมโปรแกรมดังกล่าว สูงกว่ากลุ่มเด็กปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน

ในด้านความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรที่มีคอเด็กที่มีความสามารถสูงนั้น พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความชอบคอเด็กที่มีความสามารถสูง เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเด็กที่มีความสามารถสูงและกลุ่มเด็กปกตินั้นแตกต่างกัน โดยกลุ่มเด็กที่มีความสามารถสูงรู้สึกชอบเด็กที่มีความสามารถสูงด้วยกัน มากกว่ากลุ่มเด็กปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .0001

จากผลการวิจัยของโคลันเจโลและเคลลี สรุปได้ว่า เด็กที่มีความสามารถสูงนั้น จะให้ความสำคัญต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาสำหรับพวกตน และมีความรู้สึกชอบเพื่อนที่เป็นเด็กที่มีความสามารถสูงด้วยกันมากกว่าเด็กปกติ

วิลสันและคณะ (Wilson and others 1953 อ้างถึงใน ล้วน สุขบาง 2516 : 130 - 132) ของวิทยาลัยฮันเตอร์แห่งนครนิวยอร์ก (Hunter College) ได้สำรวจความเห็นของนักบริหารการศึกษาเพื่อต้องการจะทราบว่า ได้จัดโครงการอะไรแก่เด็กที่มีความสามารถสูงในรัฐของคนบ้าง ควรจะมีการปรับปรุงอะไรให้ดีขึ้น และได้มีการจัดเตรียมครูสำหรับสอนเด็กที่มีความสามารถสูงของตนเองอย่างไรบ้าง ผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามไปยังศึกษาธิการ (superintendent) ของทุกรัฐและของระบบโรงเรียนในเมืองใหญ่และผู้บริหารระดับวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยบางแห่ง ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่าบุคคลดังกล่าวเห็นความสำคัญของการรับผิดชอบในการสนองความต้องการด้านการศึกษาของเด็กที่มีความสามารถสูง ผู้บริหารการศึกษาของเมืองใหญ่ ๆ รู้สึกว่าบุคคลสำคัญที่มีบทบาทมากที่สุดในการสนองความต้องการดังกล่าวของเด็กที่มีความสามารถสูง คือครู ความสำคัญรองลงไปคือการจัดโครงการ เรียงประเภทต่าง ๆ ให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูง เช่น การจัดชั้นพิเศษ การจัดโครงการ เร่งการ เรียงส่วนศึกษาธิการของรัฐมีความเห็นตรงกันข้าม

นอกจากนี้ในปี 1958 วิลสันและคณะ (Wilson and others) ได้ทำการศึกษาโดยถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถบางอย่างในการสอนเด็กที่มีความสามารถสูงจากครูที่มีสติปัญญาสูงซึ่งสอนเด็กที่มีความสามารถสูงมาเป็นเวลาหลายปี จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าลักษณะ 6 ข้อใน 72 ข้อซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญมากในการสอนเด็กที่มีความสามารถสูง ได้แก่

1. ความสามารถในการปลุกฝังให้เด็กที่มีความสามารถสูงมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความปรารถนาที่จะรับผิดชอบ และมีการยอมรับคุณค่าของบุคคลอื่น

2. ความสามารถในการส่งเสริมให้เด็กที่มีความสามารถสูงมีส่วนร่วมในการอภิปรายหมู่อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนอื่น ๆ ได้ดี

3. ความสามารถที่จะสร้างบรรยากาศในห้องเรียนซึ่งทำให้เด็กที่มีความสามารถสูงมีสุขภาพจิตที่ดี

4. ความสามารถในการสอนให้เด็กที่มีความสามารถสูงรู้จักใช้วิธีการแก้ปัญหา (problem solving approach) ในการเรียน และรู้จักประยุกต์วิธีการแก้ปัญหากับการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง (independent study) กับการวิจัยและให้รู้จักประเมินผลความก้าวหน้าของตนเอง

5. มีความรู้และความเข้าใจในปัญหาทางสังคมและอารมณ์อันเกิดขึ้นในตัวเด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งเนื่องมาจากพัฒนาการทางสมองเป็นไปอย่างรวดเร็ว

6. ความสามารถในการคัดแปลงหลักสูตรให้ยืดหยุ่น รู้จักเพิ่มพูนความรู้ในหลักสูตรให้เหมาะสมแก่ความต้องการของเด็กที่มีความสามารถสูงเป็นรายบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

งานวิจัยในประเทศ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าทักษะการอ่านเป็นขบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะในคำณวโครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์ เป็นต้น (Valette 1967 : 109) ดังนั้นในการพัฒนาทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยความสามารถในการพัฒนาทักษะหลายด้านประกอบกัน งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มีดังต่อไปนี้

สมจิต เอี่ยมสุภณิมิต (2517 : 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ แผนกวิทยาศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาความสามารถในการอ่านและปัจจัยบางประการที่อาจมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษ รวมทั้งความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการอ่านโดยใช้แบบสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้น กับกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ แผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนรัฐบาล 8 แห่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ชาย 150 คน หญิง 150 คน ผลปรากฏว่า รั้กกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนในค่านแปลความ และขยายความ ยังไม่ดีพอ นักเรียนมีความสนใจในการอ่านเอาเรื่องมาก และเห็นว่าความรู้เรื่องศัพท์ และโครงสร้างประโยคเป็นสิ่งสำคัญ เรื่องที่นักเรียนชาย

และหญิงร้อยละ 55.00 สนใจอ่านมากที่สุดได้แก่ เรื่องประเภทขบขัน รองลงมาได้แก่ เรื่องความรู้อะไร 17.67 เรื่องคนเด่นร้อยละ 14.00 นิยายและนิทานร้อยละ 10.33 เรื่องราวที่ชอบอ่านน้อยที่สุดได้แก่เรื่องเศร้า มีเพียงร้อยละ 3.00 เท่านั้น

ในการอ่านจับใจความ มารศรี ขวลิศและคณะ (2518:13 - 27) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการ สอนอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเกม โดยทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ตัวอย่างประชากรทั้ง 4 ระดับชั้นเป็นนักเรียนวัดศรีวารามและวัดकु้งวารี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบฝึกและทดสอบก่อนและหลังการฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการใช้แบบฝึกและหลังการใช้แบบฝึก แตกต่างกันอย่างมีนัยที่สำคัยที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันไปอย่างไรไม่มีนัยสำคัย และเมื่อนำการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน ยังพบอีกว่านักเรียนกลุ่มทดลอง พัฒนาความสามารถในการอ่านมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัยที่ระดับ .05

จริยา อ่อนประไพ (2518 : 54 - 60) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการสร้างไวยากรณ์และความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบทดสอบ 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบวัดความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ ชุดหลังเป็นแบบสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่าความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกสูงกับความเข้าใจในการอ่าน

สมศักดิ์ บุญสาทร (2520 : 70 - 73) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการใช้สำนวนกับความเข้าใจในการอ่านโดยใช้ตัวอย่างประชากรนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจำนวน 204 คน เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบ 3 ชุดคือ แบบสอบวัดความรู้ความเข้าใจคำสำนวน แบบสอบวัดความสามารถในการอ่านและแบบสอบโคลง ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการใช้คำสำนวนมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่านทางบวกสูง

ยาใจ คำภา (2521 : 80 - 85) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง

ความเข้าใจคำสัญญาและความสามารถในการอ่านเร็ว เมื่ออ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และเมื่ออ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้โดยใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 390 คน ผลวิจัยสรุปได้ว่า แบบสอบวัดความเข้าใจการใช้คำสัญญา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และการอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และพบว่าความเข้าใจคำสัญญา มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเร็ว เมื่ออ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้

วัฒนา บาลโพธิ์ (2523 : 64 - 67) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวนำอนุประโยค และปริบท กับความสามารถในการอ่านเอาความในวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง จำนวน 179 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบ 2 ชุด คือ แบบสอบวัดความเข้าใจ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวนำอนุประโยคและปริบท และแบบสอบวัดความสามารถในการอ่านเอาความ ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (simple correlation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (multiple correlation) ของคะแนนของความเข้าใจในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวนำอนุประโยค และปริบท มีความสัมพันธ์กับคะแนนความเข้าใจในการอ่านเชิงบวกที่ระดับ .001 และพบว่าคะแนนความเข้าใจในการใช้ปริบท และตัวนำอนุประโยคสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเอาความได้

เบญจภรณ์ ฉัตรนระวิชต์ (2524 : 71 - 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจการใช้เครื่องสัมพันธ์ความกับความสามารถในการอ่านเอาความภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2523 จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำนวน 305 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบ 2 ชุด ชุดหนึ่งใช้วัดความเข้าใจการใช้เครื่องสัมพันธ์ความ และอีกชุดหนึ่งใช้วัดความสามารถในการอ่านเอาความ ผลของการวิจัยพบว่า คะแนนความเข้าใจการใช้เครื่องสัมพันธ์ความมีความสัมพันธ์กับคะแนนความสามารถในการอ่านเอาความในทางบวกโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อำไพ มัชฌมาน (2524 : 46 - 49) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ที่เรียนโดยใช้

แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นกับแบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปดิวะนอ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี จำนวน 60 คน
 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน แล้วดำเนินการสอนโดยให้กลุ่มทดลอง
 ใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มควบคุมใช้แบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัย
 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัย
 สร้างขึ้นดีกว่าที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างของการทดสอบก่อนและหลัง
 ทำแบบฝึกหัดของกลุ่มทดลองสูงกว่าของกลุ่มควบคุม แสดงว่าแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นมี
 ประสิทธิภาพสูงกว่าแบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ

อักษร รุ่งมณี (2525 : 90 - 92) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลเพิ่ม
 ความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่านระหว่างการสอนอ่านแบบปกติและการสอนอ่าน
 โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 โรงเรียนวัดไชยชุมพล ชนระสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 2 ห้อง ๆ ละ 30 คน
 แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง กลุ่มควบคุม 1 ห้อง ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความเข้าใจ
 ในการอ่าน ซึ่งปรับปรุงและเพิ่มเติมจากแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านของบุญจรรยา
 ชูรักษา (2524) และแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการอ่านของสุรางค์ จันทร์เฒ (2509)
 ไปทดสอบก่อน (pre - test) กับกลุ่มตัวอย่างควบคุม และกลุ่มทดลอง จากนั้นจึงจัด
 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านวิชาภาษาไทยให้กลุ่มทดลองหลัง เวลา เรียนปกติเป็นเวลา
 3 เดือน จำนวน 24 ครั้ง แล้วจึงนำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับไปทดสอบอีกครั้ง (post - test)
 ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. หลังการทดลอง คะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในกลุ่ม
 ควบคุมแตกต่างจากก่อนทำการทดลองที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 กล่าวคือนักเรียน
 สามารถทำคะแนนได้สูงกว่าก่อนทำการทดลอง ส่วนในค่าทัศนคติต่อการอ่านคะแนน
 ในการทำแบบทดสอบทั้งสองครั้งไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
2. หลังการทดลอง คะแนนความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่าน
 ของนักเรียนในกลุ่มทดลองแตกต่างจากก่อนทำการทดลองที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
 กล่าวคือนักเรียนสามารถทำคะแนนได้สูงกว่าก่อนทำการทดลอง

3. หลังการทดลองผลเพิ่มของคะแนนความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่านของนักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 กล่าวคือนักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างมีผลเพิ่มของคะแนนความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่าน แต่นักเรียนในกลุ่มทดลองมีอัตราเพิ่มที่สูงกว่า

4. กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

จากผลวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษนั้นขึ้นอยู่กับ ความสนใจ เพศ สติปัญญา รวมทั้งความเข้าใจคำศัพท์และโครงสร้างของภาษา วิธีการฝึกทดลองจนกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

งานวิจัยในต่างประเทศ

สตรอม (Strom 1959 : 129 - 133) แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนา ได้ศึกษาเรื่องความรู้ในคำนิยามการรู้จะมีส่วนช่วยในการอ่านหรือไม่ เขาได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านับความสามารถที่จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำในประโยคและไวยากรณ์ในสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้เขายังได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อการอ่านและไวยากรณ์ เช่น ในเรื่องเพศ สติปัญญา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เพศ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และความเข้าใจภาษาต่างประเทศ เขาได้ศึกษากับเด็กนักเรียนที่เลือกมาจากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 10 โรงเรียนใน 15 ชั้นเรียน จำนวน 327 คน โรงเรียนเหล่านี้อยู่ในที่ชุมชนที่แตกต่างกันใน 8 รัฐ โดยใช้เครื่องมือ 3 อย่างคือ

1. แบบสอบถามส่วนบุคคล เพื่อให้ทราบสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อาชีพบิดา มารดา ผู้ปกครอง ตลอดจนภาษาที่ใช้พูดในบ้านของนักเรียน
2. แบบทดสอบสติปัญญา (The California Test of Mental Maturity)
3. แบบทดสอบที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 3 ตอนคือ เกี่ยวกับการอ่าน ศัพท์ และไวยากรณ์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่หาความเชื่อมั่นและเที่ยงตรงแล้ว ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านับความสามารถในการวิเคราะห์แจกแจงปัญหาทางไวยากรณ์ และความสำคัญของประโยคที่นักเรียนทำได้

มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก โดยมีรายเฉลี่ยของความถูกต้องที่นักเรียนทำข้อสอบในค่าน การอ่านไคมีช่วงตั้งแต่ 61.72 - 88.51 และในค่านไวยากรณ์ตั้งแต่ 33.89-44.69

2. จากการหาคาสัมพันธ์แบบพหุสูตรระหว่างคะแนนทั้งหมดในเรื่องไวยากรณ์ อานเอาความ คำศัพท์ และระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวัดเกณฑ์สติปัญญาและคะแนน รวมทั้งหมด ปรากฏว่าไคคาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

3. ความแตกต่างกันในสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนและ อาชีพบิดามารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการ เรียน

4. หลังจากศึกษาด้วยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ตามสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม ปรากฏว่า นักเรียนจากกลุ่มโรงเรียนในโครงการทดลองสามารถ ทำคะแนนในการอ่านไคได้อย่างมีนัยสำคัญ

5. จากแบบสอบถามในเรื่องภาษาต่างประเทศที่ไคยืมหรือพูดในบ้านของ นักเรียน ปรากฏว่านักเรียนน้อยรายที่ใช้ภาษาต่างประเทศที่บ้านของตน เรื่องนี้จึง ไม่ถือว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ไรเคน (Riden : 1959) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผล ต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับอายุ 8 ปี ผลปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านของเด็กสอดคล้องกับสติปัญญา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่บ้าน มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านของเด็กเป็นอย่างมาก

ดอนเนล (Donnel 1963 : 313 - 316) แห่งวิทยาลัย เมท์ โอลีฟ จูเนียร์ รัฐโคโรไลนาเหนือ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจ ในโครงสร้างไวยากรณ์กับความสามารถในการอ่านจับใจความ เขาได้สร้างแบบทดสอบ ความสัมพันธ์ในโครงสร้างไวยากรณ์ (Structural Relations in English) แล้วนำไปหาคาสัมพันธ์กับข้อสอบการอ่านจับใจความ (Reading Comprehension Test Form 2) และข้อทดสอบไวยากรณ์ (Iowa Gramma Information Test Form A) ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐานของแผนกทดสอบแห่งมหาวิทยาลัยไอโอวา โดย ไคคาสัมพันธ์ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ สรุปไคดังนี้

1. ความเข้าใจเนื้อหาทางไวยากรณ์ จะคงควบคู่ไปกับความเข้าใจ.

ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและลำดับคำที่ใช้ในประโยค

2. ความรู้เรื่องศัพท์ มีส่วนช่วยในการเข้าใจภาษาอังกฤษและการเข้าใจไวยากรณ์อังกฤษ

3. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์กับความสามารถในการอ่านจับใจความที่ปรากฏจากการศึกษาครั้งนี้ ไม่มีค่าสหสัมพันธ์ที่ระดับความเชื่อมั่นสูงพอที่จะกล่าวเป็นหลักฐานสนับสนุนว่า การสอนในเรื่องโครงสร้างไวยากรณ์ตามภาษาศาสตร์จะเป็นการช่วยอย่างมากในการก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

เกลน (Glenn 1971 : 3152) ได้ทำการศึกษานผลของการอ่านในใจและการอ่านออกเสียงที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน โดยสุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนประถมศึกษา 7 แห่ง จำนวน 180 คน ในรัฐแคลิฟอร์เนีย นักเรียนเหล่านี้เป็นนักเรียนเกรด 2, 3 และ 4 อย่างละ 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม ทุกกลุ่มมีนักเรียนทุกเกรดจำนวนเท่า ๆ กัน แบ่งการทดลองเป็นดังนี้

กลุ่มที่ 1 อ่านในใจแล้วตอบคำถาม

กลุ่มที่ 2 อ่านในใจ อ่านออกเสียง แล้วตอบคำถาม

กลุ่มที่ 3 อ่านในใจ ตอบคำถาม แล้วอ่านออกเสียง

หลังจากทำการทดลองแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ทำแบบทดสอบ

ความเข้าใจในการอ่านของกิลมอร์ (Gilmore Oral Reading Test)

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ได้คะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ 3

2. ไม่มีความแตกต่างกันในคะแนนการอ่านจับใจความระหว่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

แมนท์ฟอร์ด (Mountford 1975 : 124 - 128) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อความ (discourse analysis) และการคัดแปลงบทอ่านสำหรับภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะใ้สูงขึ้น แมนท์ฟอร์ดได้ให้ข้อคิดว่าการวิเคราะห์ข้อความมีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนอ่าน และเสนอแนะให้นำไปใช้กับนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้บทอ่านง่ายต่อการเข้าใจยิ่งขึ้น

อีลินอร์ อาร์ ออดเด็น (Eleanor R. Odden 1977 : 2094) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปของโครงสร้างและความคุ้นเคยในเนื้อหาของบทอ่าน โดยทดลองกับนักเรียนเกรด 4 ผลปรากฏว่า ความคุ้นเคยกับเนื้อหาจะช่วยผู้อ่านทั้งที่เก่งและอ่อนในการอ่านให้เข้าใจเนื้อเรื่องให้ดีขึ้น

จากการศึกษาวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอาจกล่าวได้ว่า พัฒนาการด้านทักษะการอ่านประกอบด้วยองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ คำผู้อ่าน วิธีสอนของครู โครงสร้างของภาษา คำศัพท์และสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ซึ่งน่าจะมีส่วนช่วยในการอ่านเป็นสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน เป็นเด็กที่มีความสามารถสูงประเภทหนึ่ง ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาระดับสติปัญญาและความสามารถของคนให้ถึงระดับสูงสุด การศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน จึงสัมพันธ์กับการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถสูงด้วย แต่งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถสูงในประเทศไทยมีน้อยเพราะเป็นเรื่องใหม่ที่ริเริ่มกระทำเมื่อไม่นานมานี้เอง ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศนั้นได้แพร่หลายมานานแล้ว งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถสูงที่น่าสนใจมีดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

ปัจจุบันนี้ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2524:26-33) ได้ให้ความสนใจและจัดตั้งโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้น

โครงการนี้ เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบเพื่อค้นหาผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ แล้วพัฒนาศักยภาพของบุคคลดังกล่าว โดยจัดทำสื่อการเรียนเป็นชุด การเรียนการสอนหรือจัดทำโปรแกรมเสริมในวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์เสริมเป็นพิเศษให้ เป็นต้น ส่วนการสนับสนุนและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์นั้น คงจะขึ้นอยู่กับแนวทางสนับสนุนและส่งเสริมเท่าที่จะแสวงหาได้ และขึ้นอยู่กับนโยบายระดับชาติ และการตอบสนองต่อแนวทางนั้น ๆ ด้วย

การดำเนินงานของโครงการนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การเสาะแสวงหาผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์

- ชั้นที่ 2 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้
- ชั้นที่ 3 การหาแนวทางสนับสนุนและการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์

ในเดือนมกราคม 2524 ได้มีการประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 1 ของโครงการนี้ ซึ่งเป็นการระดมพลังในความคิดจากบุคคลในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนิยามของคุณลักษณะผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่จะนำไปสอบถามและสัมภาษณ์ผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย หลังจากนั้นนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ไคร่างขึ้นแล้วนั้นไปสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ซึ่งเป็นบุคคลจากกลุ่มอาชีพ 4 กลุ่มคือ แพทย์ วิศวกร เกษตรกร และนักวิทยาศาสตร์

รายละเอียดของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

แบบสอบถาม

ในแบบสอบถามใหญ่ตอบ ทราบว่า เมื่อสมัยที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา นั้น ผู้ตอบมีคุณลักษณะนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด หรือไม่มีเลย ตัวอย่างข้อความในแบบสอบถามคือ

ชอบความสงบ

สนใจงานหรือปัญหาที่ยากหรือท้าทาย

เป็นคนหัวแข็ง

ชอบประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ หรือพัฒนาเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจน

การซ่อมแซมแก้ไข

เป็นที่กว้างขวางในหมู่เพื่อนเพศเดียวกัน

ชอบรื้อคนและทดลอง

มีความลึกลับในการตัดสินใจ

มีวินัยในตนเอง

ชอบคิดอยู่เสมอว่า ถ้าไม่อย่างนี้แล้วจะเป็นอย่างนั้น

เป็นคนช่างซักช่างถาม

ใช้เหตุผลในการตัดสินใจมากกว่าอารมณ์
 ชอบคนควาควยตนเอง
 ให้เวลากับวิชาวิทยาศาสตร์มากเป็นพิเศษ
 ไม่ปล่อยให้เหตุการณ์โดยบังเอิญมาวางแผนชีวิต
 ใ้ใครบ้คำชมเชยว่าหัวไวแต่จะฉลาด
 มีความมั่นคงทางอารมณ์
 ไม่ชอบอยู่นิ่งเฉย
 มีความกระตือรือร้นในการที่จะรวบรวมปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์

แบบสัมภาษณ์

ในแบบสัมภาษณ์ได้แบ่งเรื่องที่จะสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประวัติย้อนหลังถึงชีวิตการเรียนและในบ้านเพื่อจะศึกษาถึงภูมิหลัง

ของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ถามถึงเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนี้ และเกี่ยวกับแบบสอบถาม

และแบบสัมภาษณ์ เพื่อจะได้นำความคิดเห็นมาปรับปรุงสิ่งดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและสัมภาษณ์จากผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ จะนำไปปรับปรุงเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับมีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ เช่น อาจารย์ผู้สอนวิทยาศาสตร์ ผู้พัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ และผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น และนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ เพื่อหาคุณลักษณะความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ที่สมบูรณ์ขึ้น

คุณลักษณะความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์นี้ จะนำมาสร้างแบบทดสอบเพื่อคัดเลือกผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ แล้วจึงดำเนินการพัฒนาสื่อการเรียน และหาแนวทางสนับสนุนส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ฯ ต่อไป

งานวิจัยในต่างประเทศ

สิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วว่า พ่อแม่และครู เป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนในการพัฒนาความรู้ความสามารถของเด็กที่มีความสามารถสูงเป็นอย่างมาก ทั้งนี้จากงานวิจัยของ คาร์น กับ แมคคอบและคณะ (Karnes & McCoy and others 1962 อ้างถึงใน ล้วน สุขบาง 2516 : 30) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบเด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนสูง (gifted overachievers) กับเด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนต่ำ (gifted underachievers) โดยศึกษาเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีเกณฑ์ภาคเช้าตั้งแต่ 120 ขึ้นไปจำนวน 223 คน เด็กที่มีความสำเร็จในการเรียนร้อยละ 16 ในทางสูง จัดเป็นเด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนสูง ส่วนเด็กที่มีความสำเร็จในการเรียนในทางต่ำร้อยละ 16 ของกลุ่ม จัดอยู่ในพวกที่เป็นเด็กที่มีความสามารถสูง ซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนต่ำ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า พ่อของเด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนต่ำ มีทัศนคติในทางเป็นศัตรู (hostility) และไม่ยอมรับ (reject) ลูกของตนมากกว่า พ่อของเด็กซึ่งมีความสามารถสูงซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนสูง และจากการศึกษาของ เพียร์ซและโบว์แมน (Pierce and Bowman 1959) ในเรื่องเดียวกันนี้พบว่า แม่ของเด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนสูงมักจะมีการใช้อำนาจเหนือคนอื่นน้อยกว่าแม่ของเด็กที่มีความสามารถสูงซึ่งมีความสำเร็จในการเรียนต่ำ และถ้าทั้งพ่อและแม่มีบุคลิกลักษณะแบบชอบใช้อำนาจทั้งสองคนและไม่คอยยอมรับฟังลูก บ่อยมีผลทำให้เด็กที่มีความสามารถสูง เพศชายมีความสำเร็จในการเรียนต่ำแต่มีผลต่อเด็กที่มีความสามารถสูงเพศหญิงในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เด็กหญิงที่มีความสำเร็จในการเรียนต่ำมักจะม่แม่ที่ใช้อำนาจน้อย แต่เด็กหญิงที่มีความสำเร็จในการเรียนสูง มักจะมีแม่ที่ชอบแสดงอำนาจเหนือคนอื่น

และนอกจากความสำคัญ ของพ่อแม่แล้วครูที่สอนเด็กที่มีความสามารถสูงก็จัดเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงด้วย ทั้งนี้จากการรายงานผลของ จันทูน (Juntune 1979 อ้างถึงใน Wyatt 1982 : 142) เกี่ยวกับโครงการริช (REACH) ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของครู โดยคาดหวังว่าความคิดสร้างสรรค์ของครูจะมีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย ผลการวิจัย

ของโครงการนี้ปรากฏว่าหลังจากที่ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนตามหลักสูตรของโครงการแล้วเป็นเวลา 3 ปี คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ครูสอนซึ่งได้จากแบบทดสอบทักษะด้านพื้นฐานสูงขึ้นอย่างมาก แสดงว่าวิธีการที่ครูใช้สอนเด็กมีผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของเด็ก

วิลสัน (Wilson 1951: อ้างถึงใน ลวน สุขบาง 2516 : 127 - 128) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่สอนเด็กที่มีความสามารถสูง โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้แสดงความคิดเห็นว่า ครูที่สอนเด็กที่มีความสามารถสูงนั้นควรจะมีลักษณะเด่นอะไรบ้าง ผลการวิจัยปรากฏว่า ลักษณะของครูที่สอนเด็กที่มีความสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. คุณลักษณะทางการศึกษา ได้แก่
  - 1.1 มีความรู้ทั่วไปและความรู้ในวิชาเฉพาะอย่างกว้างขวาง
  - 1.2 มีทักษะในการสอนวิชาทั่วไปและ วิชาเฉพาะ
  - 1.3 มีความเข้าใจและยอมรับเด็ก
  - 1.4 มีพื้นความรู้ เรื่องวัฒนธรรม
  - 1.5 มีอุดมการณ์เกี่ยวกับวิชาชีพ
  - 1.6 มีประสบการณ์พอสมควร
  - 1.7 มีความเข้าใจในเรื่องของสังคม
2. คุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่
  - 2.1 มีความอดทน ยอมรับฟังและนับถือความคิดของบุคคลอื่น
  - 2.2 มีบุคลิกลักษณะดี
  - 2.3 มีสติปัญญาสูง และมีความถนัดในวิชาที่ต้องใช้สติปัญญาระดับสูง
  - 2.4 มีรูปร่างดี พละนาามัยสมบูรณ์
  - 2.5 มีอารมณ์ขัน

เนื่องจากเด็กที่มีความสามารถสูงมีระดับสติปัญญาและความสามารถที่พัฒนาเร็วกว่าเด็กทั่วไป ดังนั้นเด็กที่มีความสามารถสูงจึงอาจต้องการ เวลาในการปรับตัวทางสังคม ต้องการความเข้าใจและให้เวลาในการปรับตัวเข้ากลุ่มมากพอควร (ฮาร์ริงตัน 2527 : ไม่ปรากฏหน้าที่ยพิมพ์) เลห์แมนและเอิร์ควินส์ (Lehman and

Erdwins 1981 : 134 - 135) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมของเด็กที่มีความสามารถสูง โดยให้ตัวอย่างประชากรซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ เด็กที่มีความสามารถสูงเกรด 3 เด็กปกติเกรด 3 และเด็กปกติเกรด 6 ทำแบบทดสอบวัคบุคคลิกภาพของแคลิฟอร์เนีย (the California Test of Personality-Form AA) และแบบทดสอบวัคคุณค่าและทัศนคติทางสังคมของเด็ก (the Children's Social Attitude and Value Scales) ผลของการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบทั้งสองของเด็กที่มีความสามารถสูง สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเด็กปกติทั้งสองกลุ่ม แสดงว่า เด็กที่มีความสามารถสูงมีความสามารถปรับตัวทางอารมณ์และสังคม ดีกว่าเด็กปกติ โดยเฉพาะทางค่าน ความสามารถในการมีส่วนร่วม การให้ความร่วมมือกับกลุ่ม ความสามารถในการยอมรับความแตกต่าง และความต้องการยอมรับนับถือจากผู้อื่น

จากการศึกษาของออสตินและแดรปเปอร์ (Austin and Draper 1981:130) ซึ่งอ้างอิงงานวิจัยของ กัลลาเจอร์และโครเคอร์ (Gallagher and Crowder 1957) เกี่ยวกับการศึกษา การปรับตัวทางสังคมของเด็กที่มีความสามารถสูงที่มีระดับสติปัญญา 150 ขึ้นไปในเกรด 2 ถึงเกรด 5 ผู้วิจัยได้ให้เด็กปกติในระดับชั้นดังกล่าวทำแบบทดสอบสังคมมิติ ซึ่งถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์และมิตรภาพที่พวกเขามีแต่เด็กที่มีความสามารถสูง ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กที่มีความสามารถสูงเป็นที่รักใคร่และนิยมชมชอบ (popular) ของเพื่อน ๆ มาก และขอคนพบที่น่าสนใจก็คือ เด็กที่มีความสามารถสูงเหล่านี้ มีเพื่อนที่มีอายุมากกว่า หรือเรียนรู้อยู่ในระดับชั้นที่สูงกว่าคนเป็นจำนวนมากด้วย

จากคุณลักษณะประจำตัวของเด็กที่มีความสามารถสูง ที่มีระดับสติปัญญาและความสามารถสูงกว่าปกตินี้ ทำให้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาทางพยายามหาวิธีที่จะช่วยพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้มีพัฒนาการสูงสุด ถึงแม้ว่าเด็กที่มีความสามารถสูงจะสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว แต่การให้บริการทางการศึกษาให้พิเศษกว่าปกติก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นและควรจะต้องหนักยิ่ง เพราะจากการวิจัยและข้อค้นพบของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่าน ต่างลงความเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความสามารถสูงในการพัฒนาศักยภาพของคนอย่างเต็มที่นั้น จะช่วยให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และจะมีผลต่อความก้าวหน้าทางสติปัญญาและความสามารถของเด็กด้วย (Wyatt 1982:140-143)

ทั้งนี้จากงานวิจัยของ พาร์ค (Parke 1983 : 30 - 34) เรื่องการใช้สื่อการสอนแบบเรียนควบตนเองกับเด็กที่มีความสามารถสูงระดับประถมศึกษา ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนอนุบาลเกรด 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง จำนวน 66 คน ผู้วิจัยแบ่งตัวอย่างประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 22 คน ได้แก่ กลุ่มเด็กที่มีความสำเร็จในการเรียนสูงกลุ่มทดลอง กลุ่มเด็กที่มีความสำเร็จในการเรียนสูงกลุ่มควบคุม และกลุ่มเด็กปกติ โดยเด็กที่มีความสามารถสูงทั้งสองกลุ่มต่างก็เป็นสมาชิกของโครงการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูง ผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มทำแบบทดสอบก่อน (pre - test) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นให้เด็กที่มีความสามารถสูงกลุ่มทดลองเรียนคณิตศาสตร์ โดยใช้สื่อการสอนแบบเรียนควบตนเอง ซึ่งผู้วิจัยคัดแปลงมาจากสื่อการสอนแบบเรียนควบตนเองของ สตีเฟนส์ (Stephens 1973) เป็นระยะเวลาประมาณ 10 สัปดาห์ โดยเรียนสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 45 นาที เมื่อครบกำหนดแล้วให้ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มทำแบบทดสอบชุดเดิม (post - test) อีกครั้ง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของเด็กที่มีความสามารถสูงกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเด็กที่มีความสามารถสูงกลุ่มควบคุม และคะแนนเฉลี่ยของเด็กที่มีความสามารถสูงกลุ่มควบคุมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเด็กปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ทุกระดับชั้น ผลการวิจัยของ พาร์ค สอดคล้องกับการศึกษาของเมอร์แมน (Mirman 1971:222) ที่กล่าวว่าเด็กที่มีความสามารถสูงจะมีความต้องการในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างจากปกติ

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ กล่าวโดยสรุปว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงนี้ เป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง เพราะจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของเด็กเป็นอย่างมาก ทั้งนี้จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับในอันที่จะจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของเขา ดังที่ ดยุก อารยะวิญญู (2523:15) กล่าวว่า การให้การศึกษแก่เด็กที่มีความสามารถสูง เหล่านี้ก็เพื่อจะส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเต็มความสามารถของตนเองและเตรียมเด็กให้เป็นผู้มีความรู้และมีบทบาทในการพัฒนาประเทศชาติในหลาย ๆ ด้านทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารนักวิชาการ ครู ผู้ปกครองของเด็ก และสังคมที่มีความตั้งใจจะให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กเหล่านี้เป็นผลเพียงใด